Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

28 март 1973 йил, чоршанба ✦ № 73 (15.547). ● Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИ УМУМАРМИЯ КЕНГАШИГА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ТАБРИКНОМАСИ

Азиз ўртоқлар!

КПСС Марказий Комитети Умумармия кенгаши иштирокчилари бўлган партия ташкилотлари секретарлари — Ленин партиясининг шонли жанговар, синалган отряди — армия ва флот коммунистларининг намояндаларини қизғин табриклайди.

Социализмнинг буюк ғалабаларини зийраклик билан қўриқлаётган СССРнинг Қуролли Кучлари халқимизнинг бир қисми сифатида, у билан ҳамнафас бўлиб яшамоқдалар. Совет кишилари тўққизинчи беш йиллик учинчи, ҳал қилувчи йили топшириқларини бажариш учун зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. СССР, қардош социалистик мамлакатларнинг ва инсоният тинчликсевар кучларининг ғайрат-ҳаракати туфайли халқаро вазиятнинг сезиларли даражада яхшиланишига эришилди. Лекин капиталистик дунёнинг агрессив доиралари халқаро кескинликни камайтириш йўлидаги соғлом жараёнга жон-жаҳдлари билан қаршилик кўрсатмоқдалар, қуролланиш пойгасини кучайтирмоқдалар.

Тарих, модомики империализм мавжуд экан, янги агрессив урушлар хавфи сақланиб қолаверади, деб таълим беради. Шу сабабли, Советлар мамлакатининг мудофаа қобилиятини ва унинг Қуролли Кучлари жанговар қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлаш партиямизнинг, Совет давлати ва халқимизнинг ҳамиша муқаддас бурчи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Армия билан флот ҳар қандай агрессорни қатъиян тор-мор қилишга доим тайёр бўлиб туриши учун Коммунистик партия билан Совет ҳукумати зарур бўлган ҳамма ишларни қилмоқдалар.

Совет жангчилари социалистик Ватанга чексиз содиқдирлар. Улар юксак сиёсий ва маънавий-жанговар фазилатларга эгадирлар. Ўзларининг қаҳрамонлиги ва коммунизм ишига содиқлиги билан улар совет халқининг қизғин меҳр-муҳаббати ва таҳсинига сазовор бўлдилар. Армия ва флотдаги коммунистлар ҳамиша барча жангчилар учун ватанпарварлик бурчини садоқат билан бажариш намунаси бўлиб келдилар ва шундай бўлиб қоладилар.

Совет давлати хавфсизлигининг манфаатлари солдатлардан, матрослар, сержантлар, старшиналар, прапоршчиклар, мичманлардан, офицерлар ва генераллардан хушёрликни янада оширишни, қўшинларнинг жанговар тайёрлигини тинимсиз такомиллаштиришни талаб қилади. Ўз навбатида партиявий-сиёсий ишни ҳар томонлама яхшиламай туриб, партия ташкилотларининг қўшинлар турмуши ва фаолияти ҳамма соҳаларидаги ролини оширмай ва таъсирини кучайтирмай туриб бунга эришиб бўлмайди.

Армия партия ташкилотлари КПСС сиёсатини армия ва флотда қунт ва изчиллик билан жорий этишлари СССР Қуролли Кучлари зиммасига юкланган вазифаларни муваффақиятли равишда бажаришнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир. Айни вақтда партия ташкилотларининг жанговарлигини ва барча коммунистларнинг активлигини ошириш алоҳида аҳамиятга эга. Шу мақсадда, ҳар бир партия ташкилоти идеология ишини кучайтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиши, жамики янгиликларнинг ва илғор ҳаракатларнинг жонкуярлари бўлиши, камчиликларга муросасизлик билан қараши, техникани аъло даражада эгаллаб олиш ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарлик вазифаларини бажариш учун социалистик мусобақа ташаббускорлари бўлиши муҳимдир.

КПСС Марказий Комитети комил ишонч билан айтадики, партия ташкилотлари Совет Қуролли Кучларини мустаҳкамлаш соҳасидаги Ленин васиятларини ва партия қарорларини бажариш ишида бундан буён ҳам армия сафидагиларнинг чинакам раҳбарлари ва ташкилотчилари бўлиб қолаверадилар.

Л. БРЕЖНЕВ,

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ УМУМАРМИЯ КЕНГАШИ

27 мартда Катта Кремль саройида партия ташкилотлари секретарларининг Умумармия V кенгаши очилди.

Кенгаш президиумида М. А. Суслов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, СССР ички ишлар министри Н. А. Шчелоков, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосарлари Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский, армия генерали В. Г. Куликов, армия генерали С. Л. Соколов, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, бошқа совет ҳарбий саркардалари ҳозир бўлдилар.

Кенгаш қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Суслов нутқ сўзлади. У КПСС Марказий Комитетининг партия ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгашига табрикномасини ўқиб берди.

Кенгашда СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз-Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев доклад қилдилар.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди. Кенгаш ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

АЛМАШЛАБ экиш мўл ҳосил гарови. Ромитан районидаги «Ўзбекистон» колхози меҳнаткашлари бунга тўла амал қилаётирлар. Шу кунларда колхозда маккажўхори, беда, арпани алмашлаб экиш ишлари янада қизитиб юборилди. Ҳайрулла Абдуллаев бошлиқ бригадада 30 гектар майдонга арпа билан беда экилди. Бригада аъзолари ҳар гектаридан камида 30 центнердан дон ва кўплаб чорва озуқаси етиштиришмоқчи. Шунингдек, Жалол Тўхтаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари 125 гектар майдонга маккажўхори ва қанд лавлаги экишди. Улар гектаридан 50 центнердан дон, 800 центнердан кўк масса, 1200 центнер қанд лавлаги етиштириш мажбуриятини олганлар. Суратда: колхоз даласида маккажўхори экиш пайти.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

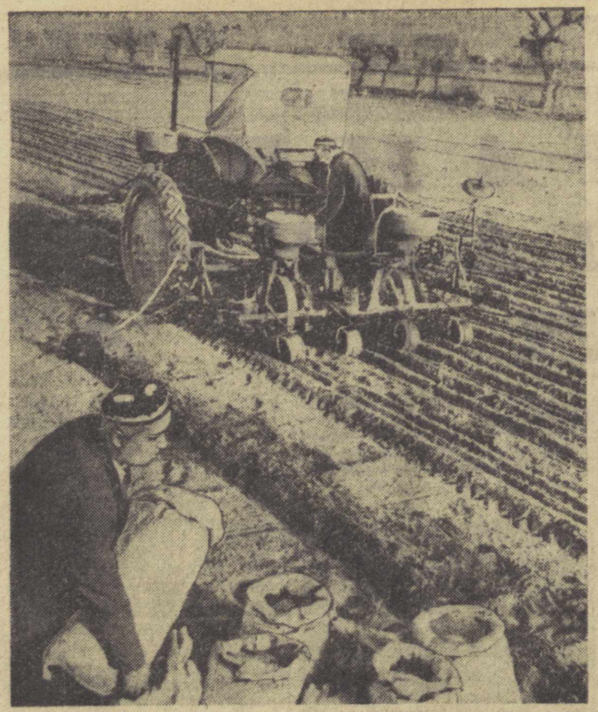

ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР!

Қўзилатишни намунали ўтказинг, урғочи қўзиларнинг ҳаммасини ўстиришга сақлаб қолинг • *Қўзиларни тери учун сўйишда шошмашошарликка йўл қўйманг* • Қоракўл териларнинг юқори сорт бўлишини таъминланг • Қўзилар парваришини кучайтиринг.

ТЎРА ҚУЛСОАТОВ ДАЛАСИДА

АНГОР. Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхози комсомол-ёшлар бригадасининг раҳбари Тўра Қулсоатов ғалладан бир йилда икки марта ҳосил олиш учун мусобақага қўшилайлик деган ресчақириқ билан йил бошида республиканинг ёш ғаллакорларига мурожаат қилганлар қаторида бор эди. Тўра билан унинг ўртоқлари ҳар гектар ердан бултурдагига нисбатан 15 центнер кўп — 75 центнердан дон олишга сўз беришди.

Ғаллакорлар ваъдага вафо қилиш учун курашмоқдалар. Қулай агротехника муддатларида экилган кузги дон экинлари тез ўсмоқда ва айрим участкаларда анча бўй чўзиб қолди. Бригадада биринчи суғориш тугалланди, экинзорларни озиқлантиришга киришилди. Ҳар гектар ерга 100-120 килограммдан аммофос ташланди.

Ҳосил ўримига ҳам тайёргарлик бошланди. Комбайнлар ва бошқа техника ремонти тугади. Ёш ғаллакорларнинг ҳисоб-китоби қуйидагича май ойи бошида кузги ғаллани ўриб олиш, ой охирида эса экиндан бўшаган ерларга дон учун маккажўхори экиш мўлжаллаб қўйилди. (ЎзТАГ).

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР

ТАХТАКЎПИР. Бу ерда Қорақалпоғистоннинг тўққизинчи пахта тозалаш заводи ишга туширилди. Бу завод йилига ўттиз минг тонна тола тайёрлашга мўлжалланган. Корхона мамлакатимизнинг тўқимачиларига юқори сифатли тола етказиб беради. (ЎзТАГ).

ҒАЛЛА МАЙСАЛАРИ

ҚАРШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Кунлар исиб кетди. Далалар кўм-кўк либосга бурканмоқда. Қашқадарё область деҳқонларининг ҳам ташвиши кўпайди. Улар баҳорги экиш-тикиш ишларини ўз муддатида амалга ошириш мақсадида иш бошлаб юбордилар. Далаларга биринчи бўлиб механизаторлар чиқишди. Ерларни экишга ҳозирлаш, бороналаш ишларини бажаряптилар.

Область деҳқонлари эртаги сабзавот, картошка, беда экиш ишларини жадаллаштириб юбордилар. Қарши, Ульянов ва Косон районларининг қишлоқ меҳнаткашлари эса ернинг захини қочириш, шўр ювишни меъёрига етказмоқдалар.

Ғаллакорлар биринчи муваффақиятни қўлга киритдилар. Баҳорги дон экиш плани ошириб бажарилди. Чироқчи, Деҳқонобод, Қамаши ва Ғузор районларининг «олтин бошоқ» ижодкорлари пландан ташқари кўплаб майдонларга сара дон уруғи ташладилар.

Кузда дон уруғи ташланган майдонларда эса ғалла майсалари гуркираб ўсмоқда. Айниқса, кейинги кунларда бўлиб ўтган ёғингарчиликлардан сўнг майсалар тез ривожланяпти. Деҳқонлар вақтни қўлдан бой бермай, ғалла майсаларини парвариш қилиш ишини бошлаб юбордилар. Ғаллазорлар оби тобида боронадан чиқариляпти, ўсимлик самолётлар ёрдамида озиқлантирилмоқда, бегона ўтга қарши гербицидлар сепиляпти.

Ғаллазорларни бороналаш ишини Ульянов, Қарши ва Косон районларининг деҳқонлари бошлаб юбордилар. Ульянов районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводи, «III Интернационал», Карл Маркс номли колхозлар, Қарши районидаги «Коммунизм», Косон районидаги «Партия XXII съезди» колхози, «Чорвадор» совхози ғаллакорлари майсаларни бороналашни қизитиб юбордилар. Шу кунгача область бўйича 20 минг гектар майдондаги ғаллазорлар боронадан чиқарилди.

Ҳозир область хўжаликларида 4 та самолёт ғаллазорлар устида парвоз қилиб, ўғит сепяпти. Янгиқабоғ районидаги «Авангард» йилқичилик заводи, Чироқчи районидаги Охунбобоев номли, «Кўкдала» совхозларида ғаллазорларнинг ҳар гектарига 100 килограммдан азотли ўғитлар сепилаётир. Қамаши районидаги Карл Маркс номли совхозда эса ғалла майсалари суюқ аммиак билан озиқлантирилмоқда. Ҳозирғача 2 минг гектарга яқин ғаллазорга ўғит бериб чиқилди.

ПАҲЛАВОН ЭКИН

Мен ёш маккажўхорикорларнинг яқинда Тошкентда ўтказилган кенгашида қатнашдим, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ёш маккажўхорикорларига йўллаган хатини зўр қизиқиш билан тингладим. Хатда ёш маккажўхорикорларнинг меҳнатига юксак баҳо берилган, улар келгусида маккажўхори етиштиришни кўпайтиришда янада улкан марраларни эгаллайдилар, деб катта ишонч билдирилган.

Мамлакатимизга дон ҳар доим керак. Чунки, халқимиз кўпаймоқда. Аҳолининг гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларга бўлган талаби ошяпти. Дон, хусусан маккажўхори дони бу талабни қондиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам партия Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев дон, хусусан, маккажўхори етиштиришни кўпайтириш масаласига жиддий эътибор бермоқдалар.

Мен узоқ йиллардан буён маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қиламан. Маккажўхоридан юқори ҳосил етиштиришда анча тажриба тўпладик. Ушбу мақолада шу тажриба ҳақида қисқача сўзлаб бермоқчиман.

Маккажўхори экишга энг унумдор ерларни ажратиш керак. Айни кезда маккажўхори пайкаллари йил сайин чуқур ҳайдалиб, минерал ва органик ўғитлар билан ўғитланиб, донадорлиги ошириб борилиши лозим. Қишда яхобга қондирилган пайкаллардан юқори ҳосил олиш мумкин. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари, бегона ўтларга қарши профилактик чоралар кўрилиши ҳам ҳосилдорликни оширишда катта роль ўйнайди. Лўнда қилиб айтганда, маккажўхорини энг яхши агротехника муддатида унумдор ерларга экиш керак.

Пахтачиликда ҳосил ҳар туп ғўзадан олинади. Маккажўхорикорликда ҳам шундай, ҳосилни ҳар туп маккажўхори пояси беради. Шундай экан, гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишини таъминлаш ҳосилдорликни оширишнинг асосий омилидир. Афсуски, айрим жойларда маккажўхори экиш учун унумдорлиги паст ерлар ажратилади, ирригация-мелиорация тадбирлари изчиллик билан амалга оширилмайди. Бундай ҳолларга чек қўйишимиз керак.

Уруғ ҳосилнинг онаси. Шундай бўлгач, маккажўхорининг навли, дурагай, районлаштирилган, касалликларга бардошли уруғларини танлаш ва экишга алоҳида эътибор бериш зарур. Токи, яхши ният билан ерга қадалган уруғдан юқори ҳосил олиб, дон етиштиришни кўпайтириш, чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлашда олдимизга қўйилган вазифаларни шараф билан бажаришга муваффақ бўлайлик. Бунинг учун ҳар бир хўжаликда навли маккажўхори уруғи етиштиришга эътиборни қаратайлик.

Бироқ, ҳамма имкониятлар бўла туриб, айрим хўжаликларда маккажўхори уруғлик дони етиштириш эътибордан четда қолдириляпти, баҳор бошланиши билан эса уруғлик етишмасдан давлат омборига кўз тикиляпти. Бундай ҳолларга ҳам барҳам беришимиз керак. Пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятни бажариш — қонун! Шундай экан, маккажўхори уруғи тайёрлаш масаласини ҳам қонун қилиб қўйиш фурсати етди!

Бу йил республикамиз бўйича гектаридан камида 40 центнердан маккажўхори дони олиш, 320 минг тонна дон тайёрлаш, 3 миллион беш юз минг тонна силос бостириш мажбурияти қабул қилинди. Ирмоқлар бирлашиб дарёлар ҳосил қилганидек ҳар бир маккажўхорикорлик бригадаси, колхоз ва совхоз ўз олдига қўйилган вазифани бажаргандагина бу марра эгалланади. Олинган юксак мажбуриятни бажариш учун ҳамма имкониятларга эгамиз. Масалан, ҳосилдорликни оширишнинг муҳим омили ўғитлардан фойдаланишни олайлик.

Илгари маккажўхори экини учун ажратилган ўғитлардан бошқа мақсадларда фойдаланилар эди. Энди эса бундай ҳолларга чек қўйилди. Ҳар бир хўжаликда маккажўхорикорлик бригадаларига ер майдони ва ҳосил чўғига қараб ўғитлар ажратиб берилади. Ана шу ўғитлардан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланиш маккажўхорикорларнинг муҳим вазифасидир. Маккажўхори экини учун ажратилган ўғитлардан бошқа мақсадларда фойдаланишга уринган кишиларга нисбатан қатъий чора кўрилиши зарур.

Ҳосилдорликни оширишда минерал ўғитлар каби органик ўғитлар ҳам катта роль ўйнайди. Бироқ, органик ўғитлардан самарали фойдаланилаётир, деб бўлмайди. Хўжаликларда гўнг, қўй қийи ва бошқа ўғитлар уюлиб ётган бир кезда, ундан фойдаланилмасдан, кўпроқ давлат омборидаги минерал ўғитга кўз тикилади. Ваҳолонки, минерал ўғит пулга харид қилинади. Демак, етиштирилган маҳсулотнинг таннархи қимматга тушади. Биз маккажўхорикорликда органик ўғитлардан кенг фойдаланиш чораларини кўришимиз керак. Шунда таннархи арзон, сорти юқори дон ва кўкпоя етиштиришга мустаҳкам замин яратган бўламиз.

Маккажўхори экинлари парвариши даврида кўпроқ сув танқислигига дуч келинади, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари маккажўхорини «ўгайлашади», вақтида етарли миқдорда сув ажратиб бермайди. Оқибатда ҳосилдорлик паст бўлади. Эндиликда, бундай кўринишларга ҳам чек қўйишимиз керак. Маккажўхори паҳлавон экин, бу — нон, дон, чорва моллар учун тўйимли озуқа демакдир.

Мен раҳбарлик қилаётган бригадада гектаридан муттасил 50-55 центнердан дон: салкам 500 центнердан кўкпоя етиштириб келмоқдамиз. Бунинг боиси шундаки, бригадамизга тегишли ўғит ва сув вақтида ажратиб берилади, етарли техника воситаларига эгамиз.

1973 йилда бригадамиз бўйича гектаридан 60 центнердан дон, 600 центнердан кўкпоя олиш ниятимиз бор. Экин ерларини сифатли қилиб тайёрладик ва уруғни қисқа вақтда экиб бўлдик. Бригадамиз механизатори Рауф Музаффаров, аъзоларимиздан Малика Неъматова, Насри Хайриев ўртоқлар маккажўхорини қисқа фурсатда экишда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Маккажўхоридан юқори ҳосил етиштиришнинг яна бир шарти шуки, ўз вақтида гербицидлардан самарали фойдаланиш керак. Чунки, бегона ўтлар «дала маликаси»нинг насибасини ярмига қилади, бу билан ҳосил чўғига зарар етказади. Гербицидлардан оқилона фойдаланилган тақдирда ҳосилдорлик гектар бошига дон бўйича 10 центнергача, кўкпоя бўйича 80 центнергача ошади.

Маккажўхорикорлик ишларини комплекс механизациялаш катта аҳамиятга эгадир. Тўғри, ҳозирги вақтда уруғни ерга қадашдан тортиб ҳосил ўрим-йиғимигача бўлган ишларни машиналар ёрдамида бажаряпмиз. Бироқ, маккажўхори ўрадиган комбайнлар талабга жавоб бермаётганидан кўз юма олмаймиз. Экиннинг бўйи баланд бўлади, уни комбайн яхши қамраб ололмайди. Натижада ҳосилнинг бир қисми исроф бўлади. Бизнингча, ана шу комбайнлар конструкциясини такомиллаштириш ва яхшилаш фурсати келди. Ўрим-йиғим ҳам тўла машиналаштирилса, маккажўхорикорларнинг меҳнати янада енгиллашади, маҳсулот таннархи арзонлашади.

Пахта-беда алмашлаб экишга яхши эътибор бериляпти. Лекин маккажўхори нима сабабдандир баъзи хўжаликларда алмашлаб экиш схемасига киритилмаяпти. Бу, нотўғри. Маккажўхори тупроқнинг структурасини яхшилайди. Шундай экан, маккажўхорини ҳам алмашлаб экиш схемасига киритиш фурсати етди.

Бригадамиз аъзолари бутун куч-ғайратларини сарф этиб, 1973 йилда маккажўхори дони ва пояси етиштириш юзасидан қабул қилган социалистик мажбуриятини шараф билан бажарадилар.

Неъмат АСАДОВ,
Бухоро районидаги «Пахтакор» колхози комсомол-ёшлар маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи.

ДАСТЛАБКИ ЁНИЛҒИ

ҚОРОВУЛБОЗОР. Бухоро яқинидаги Пролетаробод — Хўжакаб ва Чуқуркўл майдонларида пармалаш ишлари яна бошланиб кетди. «Бухаранефтегазразведка» трестининг қидирув пармалаш марказий экспедицияси бу ерда нефть ва газ қидирмоқда. Геологлар 30- йиллардаёқ Пролетаробод майдонида газ борлигини аниқлашган. Лекин ўша вақтдаги техника қидирув ишларини ниҳоясига етказишга имкон бермади. Ҳозир эса бу ерда бир неча қудуқ қазилмоқда: Чуқуркўлдаги қудуқдан ёнилғи олина бошланди.

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

Жанубий Вьетнам Республикаси Миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг аъзоси, ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Бинь Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 26 мартда Москвага келди. Делегация аъзолари: Миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг аъзоси, Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минь ва Жанубий Вьетнам Республикасининг Польша Халқ Республикасидаги элчиси Чан Ван Ту ҳам у билан ҳамроҳ бўлиб келишди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Р. А. Ульяновский, Совет — Вьетнам дўстлиги жамиятлари Марказий правлениесининг раиси, СССР космонавт-учувчиси Г. С. Титов ЖВР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Шереметьево аэродромида Нгуен Тхи Биньни кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ВДРнинг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг, ХХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили Ма Ле ҳам бор эдилар.

(ТАСС).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

21-23 мартда Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг озиқ-овқат саноати масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссиясининг ўн тўққизинчи мажлиси бўлди. Бу мажлисда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакия делегациялари қатнашди.

Мажлисда «Озиқ-овқат саноати эҳтиёжларини қондириш мақсадида қоп-қанор ва энг муҳим ёрдамчи материаллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш юзасидан комплекс программада кўзда тутилган проблемаларни ҳал этишда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлиги перспектив программаси» лойиҳаси ўзаро келишиб олинди. Бу лойиҳа Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши ижроия комитетининг муҳокамасига тақдим этилади. Комиссия «Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида аъзо бўлган мамлакатлар озиқ-овқат саноатини ривожлантиришнинг 1976 — 1980 йилларга мўлжалланган планларини координациялаш ишлари программасини» маъқуллади ва бошқа масалаларни қараб чиқди. (ТАСС).

ҚИЗҒИН ДАМЛАР

Бу йил мавсумда 48 минг 660 бош совлиқ қўзилайди. Улар 71 отарда боқилаётир. Бўғоз совлиқларни алоҳида парваришлаш, уларга сервитамин концентрат озуқалар бериш ташкил этилди. Ҳозир барча отарларимизда қўзилатиш бошлаб юборилди.

Қўзилатиш олдидан бонитёрлар тайёрланди. Чўпон-чўлиқларга қўзилатиш мавсумида ёрдам бериш учун юбориладиган сакмончилар, ёрдамчилар билан семинар ўтказилди. Шунингдек, тўл оладиган кошарлар ремонтдан чиқарилди, етарли туз ва бошқа зарур асбоб-анжомлар тахтланди. Ҳозир отарларда 25 бонитёр, 100-дан ортиқ сақмончи ва ёрдамчилар чорвадорларга яқиндан ёрдам беряптилар.

Алим Алпонов, Даврон Фармонов, Рўзивой Чўллиев ўртоқлар раҳбарлик қилаётган ферма отарларида қўзилатиш намунали ташкил этилмоқда.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сероб Бойқулов бош чўпон бўлган отарда шу кунгача 70 дан ортиқ совлиқ қўзилади. Совлиқларнинг 55 таси иккиталаи, 4 таси эса учтадан соғлом қўзи туғди. Қаҳрамон чўпон 742 совлиқнинг ҳар 100 тасидан 220 тадан қўзи олиш учун курашмоқда.

Чўян Дуланов, Зиёқул Кўчиев, Шерқул Раҳимов, Ибод Номозов, Холмон Султонов, Эгам Эргашев каби бош чўпонлар отарида ҳам ҳар юз бош совлиқдан 170-210 тадан қўзи олиш кўзда тутилмоқда.

Шу кунгача заводимиз бўйича 5 мингдан ортиқ совлиқ қўзилади, унинг асосий қисми эгиз қўзилар берди.

Заводнинг барча отарларида партия комитети ва халқ контроли группаларининг вакиллари ишлаб турибди. Улар ферма ва отарларда ҳисоб-китобнинг пухта йўлга қўйилиши, қўзилаган совлиқларнинг парвариши устидан назорат олиб бормоқдалар.

Совлиқлардан олинаётган урғочи қўзиларнинг ҳаммаси ўстиришга қолдирилмоқда. Тери учун ажратилган қўзилар марказлаштирилган жойларда сўйилаётир. Қўзи сўйиш, териларни қайта ишлаш пухта амалга оширилмоқда.

Қўзилатиш мавсумида қатнашаётган барча кишиларга, чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилмоқда. Ҳар куни иссиқ овқат бевосита иш жойида тайёрланиб берилмоқда. Чорвадорларга кундалик газета-журналлар келтириб турилибди, кинофильмлар намойиш этилаётир.

Завод партия комитети, маъмурияти ва ишчилар комитети қўзилатиш илғорларини ҳар беш кунда мукофотлаб, рағбатлантириб боряпти. Социалистик мусобақа беш кунда якунланиб борилмоқда.

Чорвадорларимизнинг, бутун хўжалигимиз меҳнаткашларининг диққат-эътибори қўзилатиш мавсумини бекаму кўст ўтказиш, ҳар юз бош совлиқдан 140 тадан қўзи олиш, соғлом қўзиларнинг ҳаммасини насл учун қолдириш, кўплаб қоракўл терилар сотиш ва қўйлар сонини 100 мингтага етказишга қаратиляпти.

Худойберди НУРАЛИЕВ.
Қарши районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводи ишчилар комитетининг раиси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ИЗЛАНИШ, ТАШАББУС, САМАРА

Тошкент область Калинин районидаги Қорасув совхози кейинги йилларда катта муваффақиятларни қўлга киритди. Сабзавоткорлар сўнгги беш йил мобайнида ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни деярли икки баробар кўпайтирдилар. Хўжаликнинг ҳамма тармоқлари бўйича рентабелликка эришилди. Совхоз коллективининг бу ютуқлари боиси нимада?

БЕШ ЙИЛЛИК — ТЎРТ ЙИЛДА

Йиғилиш давом этарди. Минбарга 2-бўлимнинг илғор бригада бошлиғи Эркин Исмоилов кўтарилди. Партия ташкилоти секретари Мастура Ёқубова ва унинг ўринбосари Тошхўжа Икромов унга алоҳида диққат билан қараб олишди. Эътибор билан кузатган киши бригадирнинг даврага чиқиши унинг ўзидан кўра секретарларни кўпроқ ҳаяжонлантираётганини сезиши мумкин эди. Исмоилов янги ташаббус ҳақида гапирмоқчи эди. У бу ҳақда олдинроқ партком секретарларига айтган, уларнинг фикр-мулоҳазаларини олган эди. Ана шу қимматли ташаббус тақдири, кўпчилик уни қандай кутиб олиши Мастура опа билан Тошхўжа акага тинчлик бермасди. Бригада бошлиғи коллективнинг фикрини коммунистларга яхши тушунтириб бера олармикин?

Исмоилов партия йиғилиши қатнашчиларига синчковлик билан назар ташлади. Сўнг оҳиста сўзлай кетди.

— Бригадамиз аъзолари беш йиллик планни муҳокама қилиб, уни тўрт йилда адо этишга қарор қилдилар...

Зал сув қуйгандек жим бўлиб қолди. Шивир-шивир бошланди. «Катта кетмаётибдимикан», «Деҳқончилик билан ўйнашиб бўладими», «Ваъда бериш осон-у, бажариш қийин». Баъзиларнинг назарида бу мажбуриятни бажаришга ҳамманинг ҳам чоғи келавермайдиган кўринди. Лекин Эркин Исмоилов фикрини ривожлантириб, уни асослай бошлаган сари қулоқ қоқма гаплар тўхтади. Гап бригадада, қолаверса умуман совхозда ана шундай юқори мажбурият олиш учун имконият ва резервлар борлиги устига кўчганда унга қизиқувчилар кўпайди.

Партком секретари ва унинг ўринбосари беҳуда безовталанишган экан. Исмоилов ўзи бошлиқ коллективнинг ўй-режаларини ердан самарали фойдаланиш ҳақидаги ҳисоб-китоб билан тушунтириб берди. Ташаббус олқиш олди. Партия ташкилоти янгиликни оммалаштириш ҳаракатини бошлаб юборди. У далачилик бригадалари, чорвачилик фермаси ва бўлим партия ташкилотларида муҳокама қилинди. Ташаббусга қўшилганлар социалистик мажбурият варақасига ёзиб борилди.

ЯНГИЛИККА ИХЛОС

Химизатор Ғулом Исроилов сабзининг ўтини ўлдирадиган «промитрин» химикати дарагини эшитганда айни ёз эди. Ўртаги экинлар кўкка интилиб қолган, кечкисига ариқ тортилаётган эди. Янги доридан олиб келиб синаш истаги унга тинчлик бермай қўйди. Совхоз дирекциясига кирди. Тажриба ўтказиш учун бригада бошлиқлари Қаҳҳор Мусаев билан Датай Элибоевга маслаҳат солди. «Промитрин» сепиш учун эски узумзорнинг ўрнидан жой ажратилди.

Совхозда сабзи етиштириш мураккаб муаммо эмас. Ўтни ўлдириш учун қўлбола «гербицид» — керосин қўллашади. Сабзини ўт босса, керосин сепилмоқда. Аммо, сабзавоткорларнинг кўнгли бир нарсадан ғаш эди. Бу ишда ниҳоятда эҳтиёткорлик керак. Муддати ва меъёри бузилса, сабзи ҳидланиб қолади. Промитринни уруғ билан баравар сепаверса бўлаверар экан.

Маъмурият ваъданинг устидан чиқди. Химикат топиб келинди. Коммунист Ғулом Исроилов ОДН пуркагичини дори аралашмасига тўлдирди-да, янги сабзи уруғи ташланган эгатларни оралаб кетди.

Бу ишнинг бошланиши бўлди. Исроилов бригада бошлиқлари билан ҳар гектар ерга қанча промитрин сепилиши кераклигини аниқлаб чиқди. Шундан кейин химикатнинг ишқибозлари кўпайиб кетди. Қаҳҳор Мусаев бригадаси 1971 йили 6 гектар ерга сабзи экишда шу химикатдан фойдаланди. Ундан олинган ҳосил 90 тонна тош босди. Бригада 1972 йили 10 гектар ерга сабзи экиб, гектаридан пландаги 10 тонна ўрнига 15,5 тоннадан сабзи олди. Сермеҳнат, сермашаққат ҳисобланган сабзи ўтоғига барҳам берилгандан кейин маҳсулот етиштириш сарф-харажати деярли ярмига камайди. Совхоз ўтган йили 43 гектар майдонга сабзи экиб, республикада бу экиндан энг мўл ва энг арзон ҳосил олган хўжаликлардан бири бўлди.

КЎКЛАМДА ҲАМ САБЗАВОТ

Ҳозир сабзавот бозорининг умри узайди. Харидорлар қишда ҳам дўконлардан ошкўки ва сабзавот харид қилиб олишлари мумкин. Ҳолбуки, яқин-яқинларда ҳам эртаги экинлар жуда борганда июнь ойининг охирида бозор юзини кўрарди. Йил бўйи ҳосил етиштириш ташаббуси Калинин райони, айниқса шу райондаги «Қорасув» совхозидан бошланган. Совхоз районнинг ғарби-жанубида жойлашган. Ўровли жой. Оби-ҳавоси ҳам шунга яраша. Иссиқ, совуқ шабада кам. Шунинг учун ҳам плёнка остида сабзавот етиштириш ҳаракати хўжаликда жуда тез ёйилди. 2-бўлимнинг Абдураҳим Шерматов бошлиқ бригадаси аъзолари бу ишнинг агротехникасини ишлаб чиққан кишилар бўлди. Бригада коммунистлари Усупбой Мирзаев, Карима Тоирова, Ғуломқодир Мирзаев, Аъзам Азимов синалмаган ана шу ишга дастлабкилардан бўлиб журъат этган, деҳқонларни плёнкадан фойдаланишга даъват қилган кишилардир. Парникчи Мирзаев плёнкабоп кўчат тайёрлади. Қолганлар енг шимариб эгатларга плёнка тортишди. Полиэтилен плёнкаси «дала танчаси» эканини кўрсатишди. Унинг остидаги кўчатлар одатдагидан 20-30 кун олдин ҳосил берди. Сабзавоткорлар бу билан ҳам шаҳарликларнинг кўнглини олишди, ҳам кўпроқ даромад қиладиган бўлиб қолдилар.

— Дастлаб ярим гектар ердаги редискани плёнка билан ёпганимиз эсимда. Шамол туриб пленкани париллатиб суриб кетди. Қайтиб ёпиб олгунча тоза диққат бўлган эдик. Симни бўш қадаган эканмиз, — дейди Абдираҳим Шерматов.

Энди совхозда плёнка ишқибозлари жуда кўп. Биринчи бригада ўтган йили талашиб-тортишиб плёнка остига 3,5 гектар бодринг, 2 гектар карам, бир гектар картошка, бир гектар помидор ва ярим гектар редиска экди. Хирмон кўтарилганда гектар бошига бодрингдан 23 тонна, помидордан 32 тонна, карамдан 26 тонна ҳосил олинди. Эртаги ҳосилда гап кўп. Фақат бодрингнинг ўзидан гектар бошига хўжаликдаги ўртача миқдордан икки баравар кўп — 6700 сўм даромад қилинди.

Совхозда муваффақиятни таъминлашга ёрдам берган бундай янгиликлар бир талай. Уларнинг ҳаммасини санаб кўрсатиш қийин. Совхоз маъмурияти ва партия ташкилоти ана шу янгилик ва ташаббусларни қўллаб-қувватлаётгани, оммалаштиришга бош-қош бўлаётгани туфайли хўжалик йил сайин янги-янги ютуқларга эришмоқда. Ўтган йили хўжалик 8300 тонна сабзавот, 800 тоннадан ортиқ картошка ва мева, 335 тонна сут, 134 тонна гўшт, 14 тонна пилла етиштирди. 115 минг сўм ўрнига 221 минг сўм соф фойда олди. Жумладан, чорвачиликнинг ўзидан 28 минг сўм фойда кўрилди.

Хўжалик идораси мўъжазгина бинога жойлашган. Унга кираверишда ҳар хил шиорлар ёзилган плакатлар осиб қўйилибди. Улардан бирига «Беш йиллик планни тўрт ярим йилда адо этамиз» деб ёзилган. Бу обдон ўйлаб қабул қилинган реал мажбуриятдир. Ишчи ва мутахассисларнинг коммунистлар етакчилигида бошлаётган янги-янги ташаббуслари, сабзавоткорларнинг меҳнат ижоди булоқдек қайнаётганлиги бу вазифанинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаши шак-шубҳасиздир.

С. МУҲИДДИНОВ.

ХУШ ХАБАРЛАР

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИДАН

Кам сарфлаб, кўп маҳсулот

Ташаббускор ва илғор тўқувчилар Лидия Казанцева, Евгения Губина, Ойша Абдураҳмонова, Белла Стадниченко, Абдураим Гўхтасинов, Абдубаннол Умаровларнинг республикамиз барча меҳнаткашларига қарата ёзган хати ҳамма саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари қатори Нукус шаҳар 16- авторемонт заводи ишчиларини ҳам янги меҳнат зафарларига чорлади. Корхона ишчилари шу йилнинг январь, февраль ойлари планини ошириб адо этишди. Беш йиллик планни уч ярим йилда бажариш аҳди билан ишлаётган токарлар бригадаси коллективи ҳозир 1974 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига иш бажаряпти. Шу кунгача улар пландан ташқари 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришди.

В. РАССОШНИХ,
завод токари.

* * *

Узунлиги 162 километрли катта Наманган каналининг 40 километрдан ортиқ қисми қўлдан чиқарилди. Канал бунёдкорлари зарбдор ҳал қилувчи йилда Чортоқсой, Янгиқўрғон ва Уйчининг бепоён экинзорларига оби-ҳаёт оқизиш учун шижоат кўрсатиб ишламоқдалар.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Наманганводстрой» тресги 5- механизациялашган кўчма колоннасининг хизматчиси.

* * *

«Самарқандгеология» трестининг контоларлари турли хил ер ости бойликларини излаб топиш бўйича икки ойлик топшириқларини муддатидан 10 кун илгари бажаришди. Марказий Қизилқумда, Зарафшон ва Нурота тоғ тизмаларида бир неча янги кон заласлари аниқланди. В. Филатов, П. Прокопец, О. Сафаралиев, Ш. Ғозиев, Р. Қурбонов, И. Черников, Р. Шайхмамбетов ва Н. Йўлдошев сингари меҳнатсевар кон изловчи ҳамда қазиб чиқарувчи баҳодирлар ҳамиша пешқадамлик қилишаётир.

К. МУСАМУРОДОВ.

* * *

Республика Қурилиш министрлигининг областлардаги қурилиш трестлари бунёдкорлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида 48 та объектларни, 71 та ишлаб чиқариш қувватларини қўлдан чиқаришади. Шулардан бири Қўқон хром-тери тайёрлаш заводидир. Завод йилига 499,6 тонна қуруқ жун, 195,5 миллион квадрат дециметр хром-тери тайёрлаш қувватига эга бўлади.

Х. САИДВАЛИЕВ,
Бинокор-инженер.

* * *

Тошкент ва марғилонлик илғор тўқувчиларнинг ватанпарварлик чақириғига Қашқадарёда биринчи бўлиб Қарши тикувчилик фабрикаси коллективи қўшилди. Корхонанинг 227 тикувчиси Л. Казанцеванинг ташаббусига қўшилганликларини изҳор қилишди. К. Кудратова, Ф. Шарифуллина, Р. Иванушкина сингари серғайрат тикувчилар беш йиллик план топшириқларини уч йил-у тўрт ойда бажариш мажбуриятини олишди. Моҳир тикувчи Р. Иванушкина ҳозир 1974 йилнинг март ойи ҳисобига меҳнат қиляпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

Шунингдек, андижонлик **Ж. Қорабоев**, қаршилик **М. Холмуродов**, Ульянов районидан **М. Каримов**, фарғоналик **Т. Ҳамидов, И. Бекмамбетов**, тошкентлик **С. Морозов** қўқонлик **А. Олимов**, шаҳрисабзлик **С. Мамадраҳимов**, яккабоғлик **Х. Турдиев**, деновлик **А. Қосимов**, бухоролик **Р. Рўзиев**, Қашқадарё сув иншоотлари қурилиши трестидан **Р. Ширинов** каби ўртоқлар ҳам ўзлари яшаб ва ишлаб турган жойлардаги саноат корхоналари, қурилиш ҳамда транспорт ташкилотларидан редакциямизга хабарлар йўллашган.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» КУНДАЛИГИ

ПОЙТАХТ КОРХОНАЛАРИДА

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи 21 апрелда 190 минг метр хом сурп ва 200 минг метр тайёр газлама, 21 тонна калава ҳамда ярим миллион дона ғалтак ип ишлаб чиқаришга қарор қилди. Шу куни ишлаб топилган барча маблағ — 15 минг сўм пул беш йиллик фондига ўтказилади.

Социалистик меҳнат қаҳрамони Б. Жўраева шанбаликда икки норма топшириқни бажариш ва ўз машиналаридан 220 килограмм калава чиқариш мажбуриятини олди. Б. Жўраева меҳнат қилаётган цехнинг 79 тўқувчиси ҳам камида 160 урчуқ билан ишлаш мажбуриятини олдилар. Машҳур тўқувчи Л. П. Казанцева ва унинг сменачиси В. И. Олдатова нормадаги 24 станоқ ўрнига 48 станокда ишлаб, сменада тежаб қолинган маҳсулотдан 2000-2200 метр газлама тўқиб чиқаришга сўз бердилар.

Мана шундай хушхабарлар Тошкент корхоналаридан шаҳар партия комитетига ҳар куни келиб турибди. Шаҳар партия комитетида шанбалик ўтказиш юзасидан умумшаҳар комиссияси тузилган. Корхоналарда ташкил қилинган группа ва штаблар шу кунларда ўз коллективларида «Қизил шанбалик»ни ўтказиш юзасидан конкрет тадбирларни белгиламоқдалар.

(ЎзТАГ).

Республикамиз саноат корхоналарининг азамат коллективлари ҳал қилувчи йил топшириқларини муддатидан олдин ошириб уддалаш учун зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Улар шу йилнинг 21 апрелида ленинча коммунистик шанбалик ўтказишга қизғин тайёргарлик кўришаётир. Ойлик ва квартал ишлаб чиқариш топшириқлари муттасил орттириб бажарилмоқда. Суратларда: (юқоридан пастга) 1. Тошкент 1- пойафзал фабрикасининг 7- цех илғор ишчиси Ш. Раҳмонов; 2. Янгийўл болалар пойафзали фабрикасининг пойафзал тикувчиси Рима Сулейманова; 3. Олмалиқ химиявий рўзғор буюмлари заводининг пешқадам смена бошлиғи Хурсанд Тўрақулов ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

Суратда: В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис заводи илғор металлурги, коммунистик [illegible]

[illegible] фотоси.

БАҲОР НАФАСИ

2. Ён дафтардаги эскизлар

Ўша кунларнинг бирида Чуст қишлоқларини айландик. Олмос қишлоғидаги Ленин номли колхознинг иши анча жўнашибди. Ўтган йилгача йигирма етти центнерни ҳам кўтаролмай юрган хўжалик гектарига ўттиз икки центнердан ҳосил олибди. Кишиларда меҳнатга муносабат бир мунча ўзгарибди. Янги йил ҳосили учун астойдил ишлашга колхозчиларнинг шахти баланд.

Беш-олти йил олдин, гарчи бир тармоғигина ривож топган бўлса-да, бу колхоз районда бақувват, пешқадам хўжаликлардан бири ҳисобланар эди. Ўшанда, ўн йилдан ошди шекилли, колхоз правлениесига Бобожон Хусаинов раис эди. Нима бўлдию, у бўшатилди, кўпчилик колхозчи бу ҳолдан бехабар қолди, собиқ раис бошқа райондан иш топди. Аммо бу ўзгариш хўжаликни, хусусан, ўрнида чўкиб қолган чорвачилик тармоғини турғизиб қўйишга, юргизиб юборишга ёрдам бермади: чорва пахтадан келган даромадни еди, еб кўпайса майли эди, афсуски, озайди — жони бор нарса емиш талаб қилади, айниқса қиш қаттиқ ва узун келган йилларда кўп ейди! Ҳолбуки, колхозда молга емиш эмас, молнинг ўзи тўғрисида ҳам кам қайғуришди. Чунки хўжаликнинг асосий тармоғи, емиш, даромад манбаи бўлган пахтачиликнинг чоки сўкилган эди.

Бу ҳол энди район раҳбарларини безовта қилди. Аммо масаланинг ҳал қилиниши қизиқроқ бўлди. Йирик, шу йириклиги мустаҳкамлиги ва одамларининг аҳиллигига замин бўлган хўжалик иккига бўлинди. Район ташкилотлари хўжаликнинг чўкиш сабабини шундан кўришди. Аммо тадбир ўзини оқламади. Пахта ҳосилдорлиги баттар пасайди. Ишга область партия комитетининг аралашуви зарур бўлиб қолди: колхоз яна йириклаштирилди, обком правление раислигига яна Бобожон Хусаиновни тавсия қилди.

Шундан бери орадан йил ўтди. Қайта йириклашган хўжалик каттароқ қадам ташлашга тайёрланмоқда.

— Ер боққанни боқади, — дейди агроном-раис Хусаинов. — Дардига диагноз қўябилмасангиз, даволамасангиз, вақтида тўйдирмасангиз, сизни ҳосилдан қисади, панд беради.

Гапимиз Олмос ерларининг ҳолати устида. Яқин ўтмишда бу қишлоқ ерларидаги булоқ ва кўллардан чиққан сув каттагина сой бўлиб оқар, ёш болалар ундан кечиб ўтолмас, қишлоқнинг ўзини қондириб, Попга ўтиб кетар эди. Кейин тугатилиши аниқ бўлиб қолган бойлар булоқларни тозалатмади, устига-устак, серсув булоқларни кўмдириб юборишди; кейин мол топиб ҳисобини қилолмаган раислар (у вақтда ҳар маҳалла бир колхоз эди) ерларни карталаштириш баҳонасида кўл ва булоқларни кўмдиришди; булоқ кўп эди, уларга қараб, вақтида тозалаб турмаса лойқаланади, булоқ кўзларини лой босади, табиий, сув камаяди, булоқлар сувини тозалаб турган балиқлар қирилиб кетади, сувнинг таъми ҳам бузилади (ҳа, бундай булоқнинг боридан йўғи, кўмиш керак!), сувнинг таги — юзада эмас, жуда чуқур эди; йиллар давомида ўзини ер қаърига урди, чиқиб кетиш учун ўзига йўл излади; ер тагида чиқиб кетадиган йўл йўқ, кейин сув яна кўтарилди; ғўза саратонгача сарғайиб турди, авж ололмади, ерни боссангиз лапанглайди, тагига тортиб кетадигандай. Эсимда, қирқ тўққиз ё эллигинчи йили, шу булоқлардан бир-иккитаси очтирилганда сув бир неча кун фонтан бўлиб отилиб турган эди. Кўпгина мева дарахтлари заҳ дастидан қуриб қолган эди... Ахири нафаси бўғилган сувнинг бир қисми ўзига йўл топди—кичкинагина жар очиб олди. Бу жарлик дастлаб гўё ҳеч кимга ҳалақит бермади, бу ердан ўтган катта-кичикнинг кўзига чалинмади. Лекин озодликка чиқиб олган ер таги суви ўз ишини қилар, кечаю-кундуз тинмай ишлар эди; гўё ҳеч ким билан унинг ҳам иши йўқ, жарлик тагини ўяр, икки ёнини кемирар, бўйини узайтирар, тупроқ оқизар эди; қачонки, жарлик ўткинчи йўлини тўсиб олганда, тагига қаралса, юракни ваҳм босадиган бўлганда, икки ёнидаги хонадонларга даҳшат солгандагина, одамлар уёқ-буёққа югуришди, колхоз раҳбарларининг кўзи очилгандай бўлди. Энди тупроқ ювилишини тўхтатиб қолиш чорасини кўриш керак, бошқа илож йўқ! Бобожон Ҳусаинов ишни ерни даволаш, тупроқни семиртириш ва кенгайтиришдан бошлади. Бу йўлдаги дастлабки қадам ўзининг ижобий натижаларини кўрсатди.

— Область партия комитети ўтган йили бир неча қудуқ қазитишга ёрдам берди, — дейди Ҳусаинов. — Оқ сув тортилган вақтда шу қудуқлар суви сақлаб қолди ғўзаларни. Энди яна бир катта насос қуриб, жарлик сувини юқорига тортиб ололсак, Ғовасойдан олинадиган тегиш сувни Қўштепа устидаги даштга чиқариш имкони туғилар, янги ер очишга киришган бўлардик.

Чуст район деҳқонларининг азалий бир орзуси бор: Ғовасой устида кичикроқ сув омбори барпо қилиш. Бу масала гоҳо кўтарилиб, яна бости-бости бўлиб кетади. Шу орзу амалга ошса, районнинг тоғ этакларидаги Варзик, Каркидон, Карнон, Оғасарой, Олмос, Оқча қишлоқлари сувга сероб бўлиши устига, юз-юз гектарлаб янги ерлар очилади, тоғлар бағрида боғ-роғлар, чорва учун янги ем-хашак базаси вужудга келади.

Ўтган йили Ленин номли колхоз правлениесининг раиси Аҳмаджон Одиловни Тошкентдаги марказий касалхоналардан бирида кўриб қолдим;

— Биласизми, — деди Аҳмаджон, — мен жуда чарчадим... Мен индамай унга тикилиб қолдим. Чунки унинг дурустроқ дам олганини билмайман. Қайси бир йили ҳисобот йиғилишидан кейин отпуска олиб, дам олишга кетганини, лекин орадан бир ҳафта ўтмай, диққатим ошиб кетди деб, қишлоққа қайтиб келганини, отпускани янги ер ўзлаштираётган механизаторлар ёнида ўтказганини билардим. Баҳор, ёз ва кузда экин-тикин, чорва, қурилиш ва бошқа ишлар уни банд қилади; қиш кирдими, механизаторлар бригадасини қуроллантириб, янги ер очишга чиқмаса, қишлоқда ўзини қўйишга жой тополмай қолади. Ахир, бу йигитни мен ёшлигидан биламан, мана ўн беш йилдирки, колхознинг ривожини кузатаман: янги раис бўлган йилларда дарёнинг нариги бетида, Марказий Фарғона чўлининг Ўрай мавзуидан ер очди, кейин қишлоқ устидаги тошлоқни экинзор қилди, ундан кейин Пунгон даштига ҳужум бошланди, Қўқонга боришдаги ачима кўллар қуригилди; йўқ, у чарчаган, бунинг устига бетоб.

Орадан уч-тўрт кун ўтгач, Аҳмаджонни кўргани бордим. У кетиб қолибди. Даволовчи врач:

— Ғалати одам экан, беш кун ҳам ўтмай, кечаси кетиб қолибди. Даволаниши жудаям зарур эди, —деди афсусланиб.

Аҳмаджон касалхонадан қочиб бордию, ишга шўнғиди, тўғриси, унинг касали ҳам, чарчоғи ҳам ўта инжиқ келган баҳор қийинчиликлари билан бўлган курашда қочиб кетди. У даласига ошиқди...

Май байрами эди, шекилли. Аҳмаджон бу куни дам олмоқчи бўлди. Лекин икки соат ўтмай зерикиб қолди.

— Кетдик,—деди у.

— Қаёққа?

— Тоғни кўриб келайлик. Молларга ўтлоқ жой керак.

Ўшанда Тошкент — Қўқон довон йўли ҳали расмий равишда очилмаган эди. Рулни Аҳмаджоннинг ўзи бошқарди. Довонни ошиб тушгандан кейин бир жилғада тўхтадик. «Сизлар дам олиб ўтиратуринглар», деди-да тоғ бағирлаб пиёда кетди.

Жилға чиндан ҳам дилни яйратадиган, кўксини кенгайтирадиган ажойиб жой эди. Гир айланган тоғлар тепасига қор чойшаб бўлиб тўшалган-у, бу ер, жилға ичи илиқ, майсазор, сойча суви ғалати оҳанглар бериб шовиллайди... Бир маҳал терлаб пишиб қайтиб келди. У тоғлар кўксига чиқибди.

— Мана бу жой! Ёзда шундай пичанзор бўлсинки... тоғ бедаси аралаш — кўкрак бўйи ўсади. Йўқ, бу жой бизники бўлиши керак!

Унинг гапига кулдим:

— Қайси областнинг картасида?

— Бу катта гапмас. Хароб жойни обод қиламан десанг, ҳукумат йўқ демайди. Жой обод қилганники.

Одилов бу жойни эгаллади. Қишда колхоз чорваси турди. Орадан бир-икки йил ўтгач, жилға мактаб болалари, колхозчилар ёзда ҳордиқ чиқарадиган оромгоҳга айланди. Қайси йили ёзда ўша жилғага — Камшикка бордик. Тоғлар тепасигача ёндамалаб йўл солинибди. Боғлар барпо бўлибди, бинолар қурилибди. Айтишларича, йўл ўрнини отлиқ ва пиёда юриб, Аҳмаджоннинг ўзи кўрсатиб берибди, механизаторлар «Белорус» трактори билан тоғ бағрини тилиб йўл солибди. Ўша йили бу ердан олинган пичан йўл солишга кетган бутун харажатни қоплабди.

Аҳмаджоннинг бир одати бор: колхознинг ишлаб чиқариш планими, иқтисодий ва ижтимоий юксалиш планими, ҳар қалай, бажарилиб бўлгунча бир неча бор ўзгаришга йўлиқади. Масалан, колхознинг шу беш йиллик плани дастлаб тузилганда тараққиётнинг ҳозирги суръати, ҳозирги иш ҳажми кўзда тутилмаган эди. Масалан, колхоз ўтган йили пахтадан 7200 тонналик хирмон уйди. Беш йилликнинг икки йиллик плани муваффақиятли бажарилгандан кейин раисга тараққиётнинг бу суръати суст, етиштирилган маҳсулотларнинг бу ҳажми оз кўринди. Колхоз активлари планни қайта таҳлил қилиб чиқишди. Маълум бўлдики, колхознинг ҳозирги техника ва одам кучлари билан беш йилликда кўзда тутилган ишларини икки баравардан зиёд орттириб бажариш мумкин. Чунончи етиштириладиган пахтани 1975 йилда 12 минг тоннага, 1976 йилда эса 15 минг тоннага етказса бўлади; чорва маҳсулотлари ва донни ҳам. Аммо бунинг бир «лекини» бор.

— Нима экан?

— Экиш мумкин бўлган ер етишмайди: 4000 гектардан кўпроқ.

Раис хушнуд илжайди:

—Бу ер бор! Марказий Фарғонанинг Қўқон — Наманган темир йўли кесиб ўтган жойдан Ёзёвон далалари бошланган жойгача ястанган ер. Бу жойни «Аччиққўл» дейилади. Бу — ачима кўллар, қумтепалар, қамишзор, чангалзорлардан иборат жой. Энди бу ерлар Ленин номли колхознинг бир бўлаги бўлиб қолади. Икки юз хонадон яшайдиган ва маданий-маиший муассасалари бўлган янгича қишлоқ қурилади.

Бу энди шунчаки хаёл эмас, бажаришни талаб қилувчи планга айланди. «Аччиққўл» инсон учун мўл-кўл маҳсулотлар берадиган унумдор ерга айланиши керак! Ўзбекистон КП Марказий Комитети бу планни маъқуллади.

Қарор Ленин номли хўжалик аъзолари қанотини ростлади. Одилов янги ерлар очишда пишган йигитлардан иборат отряд тузди, колхоз механизаторлари колоннаси «Аччиққўл»га ҳужум бошлади.

Совет Иттифоқи эллик йиллиги тўйини Одилов бригадаси «Аччиққўл»да ўтказди, ўртоқ Брежнев докладини шу ерда, коллектив бўлиб эшитди. Леонид Ильич мамлакатимизнинг илғор кучлари ҳақида гапириб: «Шу тушунчани, ўзларининг шу ғоявий эътиқодини, шу олижаноб қалб алангасини ҳар бир совет кишисининг мулкига айлантириш шу илғор кучларнинг шон-шараф бурчидир» деганида Аҳмаджон тўлқинга келди.

Илғор олдинда юради. Карвоннинг олдинги сафи йўл очади. Ўзи учунгина эмас, орқада келаётганлар учун ҳам. Йўлда улар қийналмаса, карвон манзилга тез, бехатар етади... Демак, ғурумсаройликлар зиммаларига олган бурч жуда ҳам шарафли, халқ олдидаги, Ватан олдидаги муқаддас бурч. Демак, бу тўрт минг гектар ерни очишни тезлатиш, муҳлатидан олдин экинзорларга, мевали боғларга айлантириш керак!

Суръат тезлашди. Минг гектардан ошиқ ер балчиқ, қум, чангалзорлар чангалидан тортиб олинди, шунинг етти юз гектарини Ленин номли колхоз механизаторлари ўзлаштирди. Ҳужум давом этяпти.

Аҳмаджон Одилов, бу жой энди «Аччиққўл» эмас, «Рўйибаҳор» дейди.

Ҳа, баҳор келаётибди ҳаммани далага чорлаб!

Йўлдош ШАМШАРОВ.

«ЗАНГОРИ ОЛОВ»

«Бухоранефтегаз» бирлашмасининг оловкорлари Украинанинг «Укргазпром» коллективи билан ўзаро мусобақа шартларини имзолаб олишди. Бухоро газчилари йил бошидан буён ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 400 миллион куб метр кўп газ қазиб чиқаришга эришдилар. Бу йил «зангори олов» ишлаб чиқариш 36 миллиард куб метрга етказилади. Газли, Жарқоқ, Янгиқўрғон газ конларидаги қудуқларнинг унумдорлигини янада ошириш кўзда тутилмоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

„ЎЗБЕКИСТОН" ПАРРАНДАБОҚАРЛАРИ

✦ РЕСПУБЛИКАДА ЭНГ ЙИРИК ПАРРАНДАЧИЛИК КОРХОНАСИ ✦ БИР ЙИЛДА 36 МИЛЛИОН ДОНА ТУХУМ ✦ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА — ЮТУҚЛАР ГАРОВИ. ✦ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН — ТУРТ ЙИЛДА.

«Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси пойтахт областидагина эмас, ҳатто республикадаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади. КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошириш ва эл-юрт дастурхонига кўплаб парҳез маҳсулотлари етказиб беришга астойдил бел боғлаган фабрика паррандабоқарлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида улкан муваффақиятларни қўлга киритдилар. Фабрика коллективи ўтган йил 28 миллион дона тухум етиштириб, шундан 25,5 миллион донасини эл дастурхонига узатди. «Ўзбекистон»лик паррандабоқарларнинг режалари катта. Улар беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида 36 миллион дона тухум етказиб беришдек масъулиятли мажбурият олиб, шунга яраша меҳнат қилмоқдалар.

КПСС аъзоси Вера Ивановна Радюкина бир неча йилдан бери товуқлардан кўплаб тухум олишда пешқадамлик қилиб келади. Бу моҳир товуқбоқар тўрт қаватли товуқхонада 11.000 товуқни меҳр билан парваришлаб, ҳар товуқдан пландаги 200 ўрнига 230 тадан тухум олиш мажбуриятини қабул қилган. Вера Ивановнанинг бу зафарида фабрика маъмуриятининг қўл меҳнатини камайтириш, ишлаб чиқаришда механизация ва автоматикани кенг қўллашга эътиборни кучайтириши катта омил бўлмоқда. Озуқа тарқатиш, товуқларга сув беришдан тортиб, то гўнгни олиб чиқиб кетишгача бўлган барча иш жараёни механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган. Моҳир товуқ боқар Таслима Жонбекова ҳам ҳар бир товуқдан йил давомида 225 донадан тухум олишга ваъда берган. Уларнинг сафдошлари фабрикада жуда кўп.

Товуқхоналарни иссиқ сақлаш, ҳавосини тез-тез алмаштириб туриш туфайли ҳозирги пайтда ҳам тухум олиш камайгани йўқ. Товуқларнинг узлуксиз тухумлаши кўп жиҳатдан озуқа рационига боғлиқ. Дон билан аралаш озуқа бериб бориш тухум етиштиришни кўпайтирмоқда, айниқса, тухумларнинг юқори категорияда бўлишини таъминлаётир.

Фабрикада механизация ва автоматика қўл меҳнатини кескин камайтириб, ишлаб чиқариш қувватини юксалтирмоқда. Масалан, паррандачилик фабрикаси ташкил этилган 1964 йилда 100 киши ишлаб 4 миллион дона тухум етиштирилган бўлса, бу йил 400 киши меҳнат қилиб 36 миллион дона тухум олиш учун кураш кетяпти, бу эса 1964 йилдагига нисбатан 9 марта кўп маҳсулот олиш демакдир. Ваҳолонки, шу муддат орасида ишчи кучи 4 марта ошди, холос.

Фабрика аҳолига парранда гўштти етказиб беришда ҳам саккиз йил давомида катта юксалишга эришди. Яъни, 1964 йилда 80 тонна гўшт тайёрланган бўлса, ўтган юбилей йилида 640 тонна парҳез гўшти тайёрланди.

Фабриканинг ишлаб чиқариш қуввати йилдан-йилга ошиши паррандабоқарларнинг моддий манфаатдорлигида салмоқли ўрин тутмоқда. Ҳозирги кунда паррандачилик фабрикасида ишчилар посёлкаси қад кўтарди. Ҳар бири 18 квартирали 16 та қўшқаватли уй-жойлар, коттеджлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда ишчиларнинг фаровон ҳаёт кечиришлари учун барча шарт-шароит мавжуд, яъни табиий газ, водопровод суви бор, квартиралар буғ билан иситилади. Водопровод, табиий газ уй бекаларининг рўзғорида енгиллик туғдирмоқда. Қарийб барча хонадонда телевизор, радиоприёмник, холодильник, кир ювиш машиналари мавжуд. «Меҳнатдан келса бойлик — турмуш бўлар чиройлик», деб шуни айтадилар-да. Бундан саккиз йил муқаддам ташландиқ бўлган жойда икки қаватли, 960 ўринли кўркам мактаб биноси қад кўтарди. Бу ерда фабрика ишчи-хизматчиларининг болалари тарбияланмоқда. Ишчилар посёлкасидаги болалар боғчасининг хизматидан ота-оналар хурсанд.

— Бизнинг боғча ҳам қишлоғимизга кўрк бўлиб турибди, — дейди болалар боғчасининг мудири Насиба Шоисмоилова. Бу ерда фабрика ишчи-хизматчиларининг 120 фарзанди тарбияланмоқда. Кичкинтойларнинг соғлом ва хушчақчақ ўсишлари учун барча шароит яратилган.

Маиший хизмат уйи, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари, 50 ўринли ошхона, 30 киши бир йўла ювинадиган ҳаммом ва бошқа аҳоли хизматидаги объектлар ҳам мана шу қисқа давр ичида қурилиб, ишга туширилди. Йўллар асфальтланди. Ишлаб чиқариш жараёнида ҳам бир неча муҳим объектлар фойдаланишга топширилди. Жўжа очириш цехи кенгайтирилди. Товуқхоналар қурилди.

Коллектив муваффақиятларида турли миллат фарзандларининг ягона мақсад—совет кишисининг турмуш фаровонлигини ошириш сари ҳаракати катта роль ўйнаяпти. Ветврач Марс Шарипович Малишин-татар, цех бошлиғи Нурий Базарян — армани, товуқбоқарлар бригадаси бошлиғи Лидия Морозова — рус, бош зоотехник Ўткир Орипов — ўзбек ва ҳакозо. Уларнинг бир оила фарзандидек аҳиллиги туфайли коллектив меҳнатида рекорд кўрсаткичлар қўлга киритилмоқда.

— Фабрикамиз ишчи-хизматчиларининг аҳиллиги — бизнинг маънавий ишдаги, тарбиядаги энг катта ютуғимиз, — дейди фабрика директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Шокир Аҳмаджонов. — Донишмандлар дўстликни ҳамма нарсадан устун қўйганлар. Турли миллат вакилларининг аҳил меҳнат қилиши, қийинчиликларни мардонавор енгиши бизнинг ишлаб чиқаришдаги муваффақиятимизни таъминламоқда. Натижада беш йиллик охирига белгиланган маррани 1972 йилдаёқ эгаллаган эдик. Беш йилликнинг учинчи йилида 36 миллион дона тухум, 600 тонна парранда гўшти тайёрлаймиз. Меҳнатсевар коллективимиз бу маррани ҳам муваффақиятли эгаллайди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарори Калинин районидаги «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси меҳнат аҳлини янги марраларга чорлади. Бу муҳим қарорни изчиллик билан амалга ошираётган фабрика ишчи-хизматчилари беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилдилар.

Ваъдага вафо қилиш мардларга ярашади. Ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирган «Ўзбекистон» паррандабоқарлари, шубҳасиз, бу сафар ҳам ваъдага вафо қиладилар.

А. ҚУРБОНОВ,
Калинин район партия комитетининг инструктори.

Муҳаррамхон Қодирова билан Офтобхон Жўраева Андижон районидаги Навоий номли колхознинг илғор сут соғувчилари бўлиб танилганлар. Бу ғайратли қизлар ўз қарамоғидаги ҳар бош сигирдан 2 ярим минг литрдан ошириб сут соғиб олишга сўз беришган. Суратда: пешқадам сут соғувчилар М. Қодирова ва О. Жўраевалар ферма томон йўл олишмоқда. 4-Нукус паррандачилик фабрикасининг Хўжакўл бўлими коллективи биринчи квартал план ва топшириқларини муддатидан олдин ошириб бажарди. Бунда бўлим бошқарувчиси Болтабой Утегеновнинг ҳиссаси катта. Суратда: бўлим бошқарувчиси паррандачилик фермасида.

З. Раҳимов ва Р. Саидов фотолари.

«ЎЗБЕКИСТОН» АХБОРОТ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА

ОРОЛГАЧА АВТОБУСДА

Қўнғирот — Мўйноқ йўли фойдаланишга топширилди. Энди Орол балиқчилари жанубий районларга бориш учун самолёт кутиб ўтирмайдиган бўлдилар. Нукус — Хўжайли, Хўжайли — Қўнғирот, Қўнғирот — Мўйноқ маршрутлари бўйлаб автобуслар қатнови йўлга қўйилди. Қўнғирот — Мўйноқ йўлида учта автобус пассажирларга хизмат қилмоқда. Нукус — Мўйноқ йўли бўйлаб экспресс автобуслар ҳам юра бошлайди.

АРЗОН ЁНИЛҒИ

Қорақалпоғистон пойтахтини газлаштириш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳозиргача «зангори олов» билан таъминланган хонадонлар 10 мингдан ошди. Ун комбинати, гўшт комбинати ва бошқа завод, корхоналер табиий газ билан ишламоқда Яна 450 хонадонни табиий газ билан таъминлаш кўзда тутилган. Ўшанда шаҳарнинг М. Горький, Пискунов, Калинин, Энгельс, Институт, Халқобод, Красноармейская каби кўчаларида истиқомат қилувчиларнинг уйлари ҳам арзон ёқилғи билан таъминланади.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ҲИММАТИ

Нукус йилдан-йилга обод ва кўркам бўлиб, янги қад кўтараётган микрорайонлар ҳисобига кенгаймоқда. Қорақалпоғистон автоном республикасининг пойтахтида Ўзбекистон ССРнинг 50 йиллиги нишонланадиган кунгача кўп қаватли бинолар қад кўтарадиган бўлди. «Ташкентстрой» трестининг бинокорлари ўн қаватли меҳмонхона, 9 қаватли иккита турар жой биноларини қуриб беришмоқчи. Тошкентликларнинг ҳиммати билан бошланган ишга ҳозирданоқ қўл урилди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БЕДА ВА МАККАЖЎХОРИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида беда ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида шу йил 27 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида, тўртинчи стун — маккажўхори экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида;

Сирдарё	21746	90,4	5524	33,7
Сурхондарё	7200	89,6	2200	22,1
Андижон	8166	89,4	4037	44,9
Тошкент	11719	75,0	6464	29,8
Фарғона	10117	71,8	3896	16,8
Қашқадарё	7601	64,0	862	7,2
Самарқанд	8426	57,7	550	2,8
Бухоро	5251	41,0	1435	8,5
Наманган	4187	40,3	2416	14,9
Хоразм	1211	27,1	—	—
ҚҚ АССР	1296	9,2	—	—
Республика бўйича:	86920	62,5	27384	?5,6

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

«РАИС ТЎЙГА КЕЛАРМИШ»

Ражаб Бобоевни колхозчилар катта умид, ишонч билан Навоий районидаги Навоий номли колхоз правлениесига раис қилиб сайлашганди. Ундан ишлаб чиқаришни юксалтиришни, хўжаликнинг бойлигига-бойлик қўшиб, экономикасини мустаҳкамлашни, ўз турмушларининг моддий ва маданий даражасини ошириш чораларини кўришини кутишганди. Аммо Р. Бобоев ўзига билдирилган ишончни оқламади. У, атрофига бир тўда ҳаромтовоқларни тўплаб, жамоат маблағини талон-торож қилишга киришди. Ахлоқсизлик, маишатбозлик қилди. Натижада ишлаб чиқариш даражаси пасайиб кетди. Деҳқончилик ва чорвачилик ачинарли аҳволга тушиб қолди. Оқибат шу бўлдики, колхоз аъзолари раисдан юз ўгира бошладилар. Унинг эл ўртасида обрўси, таъсири қолмади. Газетамизнинг шу йил 23 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада ана шулар ҳақида гапирилганди.

Навоий район партия комитетидан олинган жавобда бундай дейилади: текшириш ўтказилганида мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш натижаси колхоз аъзоларининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди. Ўзига билдирилган ишончни оқламагани, хўжаликни юксалтириш чораларини кўрмай, аксинча унинг кейинга кетишига йўл қўйгани, жамоат маблағини талон-торож қилгани, ахлоқсизлик, маишатбозлик йўлига киргани учун умумий йиғилиш Р. Бобоевни правление раиси вазифасидан бўшатди. Камчиликларнинг олдини олиш, раисни тартибга чақириш ва унга тўғри йўл кўрсатиш, талон-торожларга йўл қўймаслик ўрнига, жиноятга йўл очиб берганликлари учун умумий йиғилиш колхоз бош бухгалтери Ҳ. Ҳақбердиев ҳамда тафтиш комиссиясининг раиси И. Йўлдошевларни ҳам вазифаларидан четлаштирди. Текшириш материаллари айбдорларни жавобгарликка тортиш учун терговорганларига топширилди. Р. Бобоев, Ҳ. Ҳақбердиев ва И. Йўлдошевларнинг партиявий масаласи тергов якунлангандан сўнг кўриб чиқилади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

Польша Халқ Республикасининг кемасозлари шу беш йилликда жами 3500 минг тонна юк кўтара оладиган 350 та кема тайёрлаб беришмоқчи. Суратда: Шчециндаги А. Варский номли кема устахонасида. Бу ерда СССР учун юзга яқин кема қуриб берилган.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

Бангладеш жут етиштиришда жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди. Мамлакатдаги 76 фабрика йилига 50 минг тоннага яқин жут маҳсулоти тайёрлай олади. Шундан 40-42 минг тоннаси экспорт қилинади. Суратда: ёмғир мавсуми тугаши билан деҳқонлар жут ўримига тушиб кетишди.

Кейстон — ТАСС фотоси.

Жанубий Африка республикасининг ирқчи маъмурлари иш ташловчиларнинг иродасини букиш учун ҳар қандай ёвузликдан қайтмаётирлар. Улар иш ташловчиларни калтаклаб, итларга талатиб, кўздан ёш оқизадиган газлар ёрдамида тарқатиб юбормоқдалар ва ҳибсга олиб, турмаларга ташламоқдалар. Суратда: полициячиларнинг ишчиларга ҳужуми. (ТАСС).

ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРДА

◆ БЕРЛИН РАМЗИ

БЕРЛИН. Шаҳарнинг марказида 365 метр баландликка кўтарилган телевизион минора ГДР пойтахтининг рамзи бўлиб қолди. У Европада Останкино телеминорасидан кейин баландлиги жиҳатидан иккинчидир.

Берлин телеминораси шаҳар аҳолиси ва меҳмонлари ғоятда қизиқадиган иншоотлардан биридир. Ҳар куни 5000 га яқин киши унинг тепасига чиқади. Бултур кўриш майдони жойлашган 204 метрли баландликдан 1 миллион 360 минг киши ГДР пойтахти манзарасини томоша қилди.

◆ ЎЗ УЙИНГГА НЕ ЕТСИН

ВАРШАВА. Катовици воеводлигининг қарийб ҳар бир шаҳрида почта каптарлари ҳаваскорлари клуби бор. Шу клубларнинг 27 минг аъзоси орасида биринчи мукофотларни олган кишилар ҳам бор.

Ченстохов шаҳридан инженер Збигнев Цалусга қарашли каптар почта каптарлари халқаро олимпиадасида олтин медаль олди. Мусобақадан кейинги анъанавий аукционда у япониялик бир ҳаваскорга сотилди ва самолётда Токиодаги янги жойига жўнаб кетди. Орадан бир неча ҳафта ўтгач поляк инженери томдаги каптархонасида ўша каптарини кўриб, ҳайратда қолди.

◆ ЭЛЛИК УЧ ЁШЛИ СТУДЕНТ

ТОКИО. Киото университети медицина факультетининг биринчи курсига қабул қилинганлар рўйхати ниҳоят Сиро Кацурагини хурсанд қилди. 53 ёшга кирган Кацураги бундан 33 йил аввал мактабни тугатаётиб врач бўлишни орзу қилганди. Аммо ота-оналари унинг олий техника мактабига боришини талаб қилишди.

Кацурагининг ўғли медицина факультетининг студенти бўлишга қарор қилганида унинг врач бўлиш истаги янада зўрайди. Бултур ота-бола кириш имтиҳонларини бирга топширишди. Аммо отасининг олган баҳолари ўғлиникига қараганда пастроқ бўлганлигидан уни ўқишга олишмади.

Бироқ Кацураги ана шу муваффақиятсизликдан эсанкирамади. У яна мактаб дарсликларини ўқиб, йил бўйи янги синовларга қаттиқ тайёргарлик кўрди.

Кацураги Киотода 1897 йилда ташкил этилган университетнинг энг «кекса» биринчи курс студентидир.

◆ КРАНГА ШТРАФ СОЛИНДИ

НЬЮ-ЙОРК. Лос-Анжелес шаҳрининг полицияси ғалати бир рекорд қўйди. У автомобиль пайдо бўлганидан бери «энг катта, оғир ва қимматбаҳо транспорт воситасига» тўхташ қоидасини бузганлиги учун штраф қилди. Бу ерда гап бўйи 24 қаватли уйча келадиган ўзи юрадиган 75 тонналик қурилиш крани тўғрисида бораётир. Машинист тўхташ тақиқланган жойда шу кранни қолдириб кетди. Бунинг учун у 15 доллар жарима тўлади.

◆ ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР КОСМОНАВТ ЛИБОСИДА

НЬЮ-ЙОРК. Америкалик ўт ўчирувчилар тез орада ўтга қарши курашни «космик аср либосида» олиб борадилар. Уни АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси атайлаб ишлаб чиқди. Бу уст-бош ҳатто ракетавий мотор ёниш камерасида вужудга келувчи температурага ҳам чидаш берса керак деб ҳисобланмоқда.

(ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИБ

ПАРИЖ, 26 март. (ТАСС). Тинчлик учун курашувчи француз ҳаракати миллий кенгашининг баёнотида Сайгон турмаларидаги сиёсий маҳбуслар тақдири тўғрисида жуда ташвишли гаплар айтилган. АҚШнинг Франциядаги элчихонасига ва Сайгон режимининг Париждаги бош консулхонасига топширилган шу баёнотда бундай дейилади:

«Париж битими имзоланганига икки ой бўлди. Аммо Сайгон ҳукумати қамаб қўйган граждан шахсларнинг аҳволи жаҳон жамоатчилигини ҳақли равишда ташвишга солмоқда», Вьетнамга доир Париж битими шартларининг бажарилишини контроль қилиб турувчи ва кузатувчи халқаро комиссия аъзоларининг қамоқ жойларини бориб кўришларига Сайгон маъмурлари руҳсат бермаётганлиги ва шу тариқа улар Париж битимининг маҳбусларни сақлаш хусусидаги шартларини бажариш устидан контроль ўрнатиш имкониятидан маҳрум қилиб қўйганликлари сабабли баёнотда норозилик билдирилади.

Тинчлик учун курашувчи француз ҳаракати жаҳон жамоатчилигига мурожаат қилиб, Париж битими шартларини бажариш учун курашни кучайтиришга ва бу битимнинг бузилишига актив равишда қарши чиқишга даъват этди.

Тинчлик учун курашувчи француз ҳаракати Сайгон зиндонларида қамаб қўйилган граждан шахсларнинг ҳаммасини бўшатиб юборишни қатъий талаб қилди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БАҒДОД. Бу ерда тарихчиларнинг халқаро конференцияси очилди. Конференцияда араб мамлакатлари, Совет Иттифоқи, ГДР, Болгария, Франция ва бошқа давлатларнинг олимлари қатнашмоқда. Конференция қатнашчилари ҳозирги замон араб шарқи проблемаларини муҳокама қиладилар.

◆ ДЕҲЛИ. Космик фазони тадқиқ қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорлик қилувчи «Интеркосмос» кенгашининг раиси академик Б. Н. Петров бошчилигида СССР Фанлар академияси делегацияси Ҳиндистон пойтахтига келди. Совет олимлари визит вақтида ҳиндистонлик ҳамкасблар билан Ҳиндистон Ер сунъий йўлдошини Совет Иттифоқи ёрдамида учириш билан боғлиқ бўлган масалаларни келишиб оладилар.

◆ ТОКИО. Бу ерда ўз сафларида 11000 кишини бирлаштириб турган «Япония — СССР» жамиятининг навбатдаги 17-съезди ўз ишини тамомлади. Мамлакатнинг 35 префектурасидан келган 300 дан ортиқ делегат уч кун мобайнида жамиятнинг ўтган йилги фаолияти якунларини ва унинг 1973 йилги иш фаолияти йўлини муҳокама қилдилар. Съезд ишида «СССР — Япония» жамияти делегацияси қатнашди.

(ТАСС).

РЕПРЕССИЯЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

СТОКГОЛЬМ, 26 март. (ТАСС). АҚШнинг Вьетнамдаги ҳарбий жиноятларини текширувчи халқаро комиссия бош секретари адвокат Ханс Геран Франк Сайгон режими томонидан Жанубий Вьетнам аҳолисига нисбатан қилинаётган репрессияларни кўрсатувчи янги фактларни айтиб берди. У Стокгольмда гапириб, ўтган йилнинг ноябридан бери ўтган вақт ичидагина Сайгон маъмурлари 40 мингга яқин кишини қамоққа олганлигини айтди. Франк берган маълумотларга қараганда, Жанубий Вьетнам маъмурларининг турмаларида мамлакат аҳолисидан ҳаммаси бўлиб 1 миллионга яқин киши қамалиб чиққан. «Кўплаб қамоққа олишлар ҳануз давом этмоқда», деди Ханс Геран Франк. Сўнгра у Жанубий Вьетнам зиндонларида маҳбуслар ўлдирилиб, йўқ қилинаётганлигини ҳам айтди.

УЙЛАРНИ ТАШЛАБ КЕТМОҚДАЛАР

РИО-де-ЖАНЕЙРО. 27 март. (ТАСС). Сув тошқини хавфи борлиги сабабли Бразилиянинг Минас-Жерайс штатидаги Каратинга шаҳрининг 10000 га яқин аҳолиси ўз уйларини ташлаб кетмоқда. Кейинги кунлар мобайнида бу районларда бошланган жала асло тинмаётир. Беҳисоб сув оқими теварак-атрофдаги посёлкаларга ёпирилиб, йўлларни ювиб кетди. Каратинга шаҳрида юзга яқин имора сув остида қолди. Бир неча киши ҳалок бўлди.

ҚОРОНҒИДА ТОПИШГАНЛАР

БАМАКО, 26 март. (ТАСС). Исроилнинг Африка қитъасида олиб бораётган сиёсатининг моҳияти Африкадаги мустақил давлатларга тилёғламалик қилишдан ва уларнинг ашаддий душмани — Жанубий Африка ирқчилари билан тил бириктиришдан иборат. «Жен Африк» журналининг ёзишича, 1967 йилдан яъни Исроил Мисрга қарши агрессия бошлаган пайтдан бери ирқчиларнинг Жанубий Африка Республикаси билан алоқаси борган сари мустаҳкамланиб, мустақил Африка учун хатарли тус олди. Ҳар иккала режимнинг ҳарбий ҳамкорлиги ҳозирги вақтда африкаликларни айниқса ташвишга солмоқда. Исроил сионистлари Жанубий Африка Республикасини қурол-яроғ билан мўлкўл таъминламоқда. Кейинги беш йил ичида қурол-яроғ юбориш 5 баравардан ҳам зиёд кўпайди. Араб мамлакатларидаги тинч аҳолининг қонини тўкиш машқини олган Исроил инструкторлари Жанубий Африка қотилларига Африкада озодлик учун курашчиларга қарши курашиш усулларини ўргатмоқдалар. Ҳар иккала армиянинг қўмондонлиги бир-бирлари билан тез-тез учрашиб, ўз планларини ва тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар.

Тель-Авивнинг бу қабиҳ ишлари Форстер режими мислисиз иттифоқчига эга бўлганлигидан далолат бермоқда. Претория маъмурларининг Жанубий Африкада миллий-озодлик ҳаракатини бостириш ва Африкадаги мустақил давлатларга қарши қилаётган иғвогарлик ҳаракатлари Исроилнинг реакцион доиралари томонидан тўла-тўкис маъқулланмоқда. Жанубий Африка Республикасининг ирқчилар ҳукумати, жумладан араб территориясининг босиб олинганлигини тўла равишда маъқуллаб, Исроил ҳарбийларининг экспансиячилик уринишларини қўллаб-қувватлашини қайта-қайта маълум қилди.

СПОРТ

МУКОФОТГА ФОТОАППАРАТ

Андижондаги Пахтаобод райони шахматчилари мусобақаси бўлди. Кўқонқишлоқ пахта тозалаш заводининг ишчилари ўз ҳамкасблари Комилжон Каримовни чемпион бўлгани билан табрикладилар. Завод клубида ўтказилган бу мусобақада 1-мактаб ўқитувчиси М. Матмусаев иккинчи ўринни олди. Учинчи ўрин ўқитувчи И. Иброҳимовга берилди. Ғолиблар «Зоркий» фотоаппарати, «Альпинист» радиоприёмниги ва «Луч» қўл соати билан мукофотландилар.

А. МУХТОРОВ.

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Бухорода «Меҳнат резервлари» Бутуниттифоқ спорт жамиятининг 50 йиллигига бағишланган мусобақалар тугади. Область биринчилигида район марказлари, шаҳар ва қишлоқлардан келган йигит-қизлар куч синашдилар. Аёллар мусобақасида навоийлик қизлар командаси ғолиб саналди. Йигитлар ўртасида майдон эгалари — бухоролик волейболчилар «Меҳнат резервлари» область советининг фахрий ёрлиқларини олишди.

Р. НОСИРОВ.

СТУДЕНТЛАР ҒОЛИБ

Қарши шаҳар стадионида югуриш бўйича мусобақалар бўлди. «Правда» газетаси соврини учун ўтказилган дастлабки босқич мусобақасида шаҳардаги ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчилари ҳамда Қарши Давлат педагогика институти ёшлари қатнашдилар. Мусобақада студентлардан О. Алимов, Т. Яхшиев, Ш. Турсунов, С. Ильенко ҳамда медицина билим юрти талабаларидан С. Мишкина, А. Очилов ва бошқалар юқори кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Команда ҳисобида педагогика институти спортчилари биринчиликни эгаллашди. Қолган икки ўрин савдо техникуми ва педагогика билим юрти командаларига берилди.

Ч. БЕРДИЕВ.

ХЎЖАЙЛИЛИКЛАР БИРИНЧИ

Қорақалпоғистонлик қизлар ўртасида югуриш бўйича мусобақалар ўтказилди. Нукусда бўлиб ўтган бу ўйинларда автоном республиканинг шаҳар ва районларидан олти команда қатнашди. Минг метрга югуриш бўйича Хўжайли райони вакили Л. Клоҳова биринчи ўринни олган бўлса, 2—3-ўринларни нукуслик С. Верютина билан хўжайлилик Зоя Кимлар эгаллашди.

Бир ярим минг метр масофага ўтказилган мусобақа ҳам қизиқарли ўтди. Унда Г. Бекназарова, Р. Тўхтарова, Ш. Хўжаҳмедовалар мукофотли ўринларни олишди. Шахсий-команда биринчилигида ғолиблик қилган қизларга Қорақалпоғистон АС Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг ёрлиқлари берилди. Қизлар мусобақасида команда ҳисобида Хўжайли шаҳар вакиллари ғолиб чиқишди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЕРМА КОМАНДАНИНГ ЯНГИ УСТОЗЛАРИ

Евгений Горянский СССР терма футбол командасининг катта тренери қилиб тайинланди. Шу мавсумга қадар у олий лигадаги «Зенит» (Ленинград) командасининг устози бўлиб келган эди. У эллигинчи йилларда Москванинг «Локомотив» командасида ҳужумчи бўлиб ўйнаган, сўнгра Львовнинг «Карпат» командасига, Киев динамочиларига тренерлик қилган, Украина терма командасининг устози, СССР олимпиада командасининг тренери бўлган. Е. Горянский Ворошиловграднинг «Заря» командаси билан бир неча йил ишлаган, худди шу даврда команда олий лигада ўйнаш ҳуқуқига сазовор бўлган эди.

Хизмат кўрсатган спорт мастери Алексей Парамонов СССР терма командасининг иккинчи тренери бўлиб қолди. Е. Горянский сингари у ҳам илгари Гавриил Качалин катта тренер бўлган даврда терма командада ишлаган эди.

ОТАХОН ҚУВОНЧИ

— Абдуқодир, янги гаплар эшитдик, қутлуғ бўлсин!

— Машиналиги чинми, муборак, муборак?!...

Кейинги пайтлар Абдуқодир отани тенгқурлари, маҳалладагилар ана шундай илиқ сўзлар билан табриклашмоқда.

Дарҳақиқат отахоннинг қувончи чексиз эди. У кўплар сингари «чиқиб қолса ажабмас» деб турли лотерея билетларидан битта-битта олиб юрарди. Омад кулиб боқса ҳеч гап эмас экан. Энди отахон кексалик гаштини енгил машинада сурадиган бўлди. Унинг Бутуниттифоқ ДОСААФ 2-чиқарилиш бўйича олган лотерея билетига катта ютуқ чиқди. Билетнинг 37/157118 номери қаторига «Москвич» енгил машинаси деб ёзилганди.

Абдуқодир ота Юсупов Тошкентнинг Собир Раҳимов районидаги Иттифоқ маҳалласида истиқомат қилади.

Ф. ИСАЕВ.

РИШТОН АФСОНАСИ

Кулоллар пири Баҳовуддин Нақшбандий ҳузурига шогирди таъзим бажо этиб кириб келди:

— Устоди азиз, қўлингизда ўн олти йил ҳунарнинг сиру-асрорларини ўргандим. Сиздан умрбод қарздорман. Оқ фотиҳа бериб, энди ўз бошингга ишла, деганингизга ҳали уч ойдан ошгани йўқ. Ростини айтсам, бир жумбоқни ечолмай ҳунобман. Хумдондан чиққан кўзачаю лаганларнинг сири кўчиб кетяпти. Сабабини билолмай қолдим.

— Бунинг сабабини сизга ошкор этай. Аммо, бир шартим бор. Яна ўн олти йил шогирд тушишга рози бўласизми?!

— Хўп бўлади, тақсир!

Шогирд кўзини жовдиратиб устозига тикилиб қолди. Нақшбандий токчадан сирланмаган, лекин хумдондан чиққан косани олди-да, халфасига қаради:

— Кулолчилик рисоласида айтилган жўнгина бир юмушни адо этишни унутибсиз, ўғлим. Баҳовуддин шундай деб косага қараб пуфлади, шу тариқа идишдаги чангни артди.

Кулолчилик — лойга тил «ато этишдек» нозик ҳунар. Самарқандлик машҳур уста Умар Жўрақулов ҳовлисидаги эски чархни кўрсатиб буни бобокалонимнинг бобокалони ҳам айлантирган, ўн тўрт аждоднинг қўли теккан, мен ўн бешинчисиман, деган эди. Ҳунар, санъатга меҳр, гўзалликка шайдолик, минг йиллик тажриба авлоддан-авлодга, отадан ўғилга, ўғилдан неварага, ундан чеварага мерос бўлиб қолаверган.

Риштон кулолчилари орасида яна бир ривоят юради: маълумки, ўтган асрнинг учинчи чорагида риштонлик машҳур кулол Абдулло Худоёрхон ўрдасини сержило нақшлар, камалакдай товланиб турган кошинлар билан безайди. Шунда хон «карам» қилиб ,устага катта совға инъом этмоқчи бўлади:

— Кўнглинг тусаганини айт!

— Хон ҳазратлари, мен Риштон депарасидаги кулоллардан олинаётган бир йиллик солиққа баравар мукофот сўрасаммикин, деган хаёлда эдим. Лекин бу фикримдан қайтдим. Мингта кўнгилни вайрон қилиш осон, аммо битта кўнгилни обод қилиш қийин.

— Мақсадингни аниқроқ айт.

— Риштондаги ҳамкасбларимни солиқдан озод этсангиз.

Хон солиқни икки баравар ошириб юборди...

Мен Риштонда уста Мусо бундан йигирма йил муқаддам ясаган енгил, чиройли, сержило ва сернақш сопол лаганни кўрдим. Ложувард ранглар тиниқ, нақшлар ва чизиқлар санъаткор қўли билан тортилган, оро берилган. Лой унсиз куйлаётгандай, устанинг қўлидан жаранглаб чиққандай.

Риштон — азалдан кулоллар юрти. Бир кўчанинг номи ҳам Чиннигарон деб аталади. Эндиликда фарзандлар кекса кулоллар қўлидан ҳам иш, ҳам ҳунар олмоқдалар. Кулолчилик заводида 300 га яқин ишчи-хизматчи бор. Уларнинг кўпчилиги ёшлар. Бадиий кулолчилик анъаналарини энди ана шу ёш авлод давом эттирзди.

Заводнинг янги корпуслари қад кўтармоқда. Корхона рўзғорбоп сопол идишлар тайёрлашни яна ҳам кўпайтириши аниқ. Истардикки, Риштон кулолчилари санъатининг янги қирралари очилса, сополда янги достон «ёзилса»! Бунинг учун Маҳаллий саноат министрлиги ва Рассомлар союзи баҳамжиҳат иш тутиб, кулолчиликни яшартириши лозим.

А. АБДУҚОДИРОВ.

САФАР ГАШТИ

Тошкентда ўн йилдан буён саёҳат ва экскурсия бюроси ишлайди. У республикамизнинг турли жойларидан саёҳат поездлари уюштиради. Меҳнаткашларни Иттифоқимиз бўйлаб турли ўлка ва шаҳарларга саёҳат-экскурсияга йўллайди. Саёҳатлар доҳий В. И. Ленин яшаган жойлар, Болтиқ бўйи республикалари, Кавказ, Ғарбий Украина, Сибирь, Олтой ўлкалари, Москва, Ленинград, Киев, Қозон, Фарғона, Самарқанд, Бухорога ва Тожикистон шаҳарларига ҳам ташкил қилинади.

Айтайлик, меҳнат отпускангизни саёҳатда ўтказишга аҳд қилдингиз. Мазкур бюрога ёки корхонангиз касаба союз комитетига мурожаат қилсангиз, арзонгина йўлланма оласиз. Мутасаддилар сизни махсус поездга жойлаштириб, ётиш-туриш, ҳар кун уч маҳал таом билан таъмин этадилар. Белгиланган шаҳарларга саёҳат қилдириб, яна жойингизга келтириб қўядилар.

Сирдарё ва Пахтакор район қишлоқ хўжалик илғорларидан бир гуруҳи (332 киши) «Ўзбекистон» номли махсус саёҳат поездида Кавказ шаҳарлари бўйлаб 20 кун сафар қилиб қайтдилар.

— Саёҳатга боришни хоҳлаган пахтакорларимиз кўп, — дейди Пахтакор райони саёҳатчилари раҳбари Собир Раҳимов номли совхознинг бўлим бошлиғи Ҳамид Суюндиков. — Бироқ бу гал совхоз ишчилар комитети қарорига мувофиқ, илғор механизаторлар, сувчилар, қурилиш илғорлари ва шофёрлардан бир гуруҳини юбориш лозим топилди. Совхозимиздан бу сафар 15 механизатор, 14 сувчи ва 4 бригадир саёҳатга чиқди.

— Биз, — дейди «Уч қаҳрамон» совхозининг механизатори Сафарбой Наврўзов, — поёнсиз Ватанимизнинг тўрт республикасида бўлдик. Пятигорск, Кисловодск, Ереван, Тбилиси, Ботуми, Сухуми, Гагра, Сочи, Куйбишев шаҳарларида томоша қилдик. Қора денгиз бўйида дам олдик. У жойларнинг қишлоқ хўжалиги билан танишдик.

Мана, баҳорги ишлар ҳам бошланди. Саёҳат кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшяпти.

Ҳабибулла ҚОДИРИЙ.

*

СУРАТДА: Самарқанд «Ҳужум» пиллакашлик фабрикасининг пешқадам смена мастери, КПСС аъзоси ва актив рационализатор Шарофат Одилова. У раҳбарлик қилаётган коллектив смена топшириқларини ҳамиша ошириб бажармоқда.

В. Сироткин фотоси.

*

ҲАР ТЎҒРИДА

ДИПЛОМЛИ БЕКАЛАР

Юз йиллар давомида Швейцарияда хотин-қизлар камситиб келинарди. Улар барча гражданлик ҳуқуқларидан, ҳатто овоз бериш ҳуқуқидан ҳам маҳрум эдилар. Шунинг учун ҳам жаҳон матбуотида бу мамлакат шаънига кўплаб таъна тошлари ёғилди. Бу таъна тошлари мамлакатнинг қонун чиқарувчи отахонларига таъсир этмасдан қолмади, албатта. Улар аёлларнинг ижтимоий унвонини оширишга қарор қилдилар. Янги қонунга кўра, уй ишлари билан банд бўлган ҳар бир аёл махсус тузилган комиссияга имтиҳон топширадиган бўлди. Агар у имтиҳонлардан яхши ўтса «дипломли уй бекаси» унвонини олади. Мана буни чинакам «демократия» деса бўлади!

ИЗЛАР КИНОТЕАТРГА ОЛИБ КЕЛДИ

Яқинда Милан полициясининг ўнлаб ходимлари кийимини ўзгартириб, шаҳар кинотеатрларига йўл олишди. Чунки Милан кинотеатрларида Италияда шов-шувларга сабаб бўлган Америка гангстерлик фильмларидан бири намойиш қилинаётган эди. Фильм намойиш қилинаётган кино заллари ўша кунларда «мушук-сичқон» ўйини бўлаётган майдонни эслатарди. Ана шу «ўйинларда» эркинликда юрган кўпгина хавфли жиноятчилар қўлга олинди. Қўлга тушганларни сўроқ қилишаётганда шу нарса маълум бўлдики, жиноятчиларнинг кўпчилиги Америка кинофильмининг бош қаҳрамони бўлган гангстердан ўғирликнинг энг янги усулларини ўрганмоқчи эканлар. Афсуски, улар жиноятнинг янги усулларини ўрганаман деб қўлга тушишди.

ШЕРЛАР АФРИКАГА ЙЎЛ ОЛДИ

Яқинда Англиядаги Виндзор шаҳрининг ҳайвонот боғи Жанубий Африка Республикасига бир неча шер жўнатди. Жанубий Африка Республикасининг маъмурлари бу «ноёб» молларни сотиб олиши бежиз эмас. Бир вақтлар ранг-баранг ҳайвонот дунёсига бой бўлган бу мамлакатда ёввойи ҳайвонларнинг ваҳшийларча қириб юборилиши натижасида йирик йиртқичларнинг баъзи турлари жуда камайиб кетди. Айниқса шерлар деярли қолмади. Шунинг учун ҳам Жанубий Африка Республикаси Англиядан шерларни сотиб олмоқда.

(АПН).

Чинни буюмларнинг сержилва бўлишида мўйқалам соҳибларининг хизмати катта. Сиз суратда кўриб турган Ёқубжон Қорабоев билан Нина Индутиналар ҳам Тошкент чинни заводининг уста рассомларидан саналади. Улар ранг берган чиннилар ўзгача сайқал топади.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

БАҲОДИР

Ҳеч ким унутилмайди

«Ҳалок бўлганлар хотираси қалбимизда абадий сақланади», «Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди» деган шиор қизил изтопарлар ҳаётининг қонуни.

Мактабимизда ташкил этилган қизил изтопарлар отряди улуғ Ватан урушида актив иштирок этган кишиларни — ҳалок бўлган қаҳрамонларни қидириб топмоқдалар, уларнинг жанговар фаолиятларини ўрганмоқдалар. Айни пайтда қаҳрамонлар ҳақида ёзилган китобларни тўплаб, уни ўқувчилар ўртасида радиоузел орқали ўқиб эшиттиришмоқда. Қизил изтопарлар тарих фанлари доктори Т. Ж. Жўраевнинг «Ватаннинг содиқ фарзандлари» номли китоби билан таниша туриб Должанский Юрий Моисеевич ҳақидаги маълумотларга кўзлари тушди. У ерда, жумладан, шу сўзлар ёзилган эди:

«Должанский Юрий Моисеевич, гвардиячи старший лейтенант Қизил байроқли 6-гвардиячи ўқчи дивизия 10-гвардиячи ўқчи полкининг комсомол ташкилотчиси, 1923 йилда Кривой Рог шаҳрида туғилган, урушгача Ўзбекистон ССРнинг Наманган областида яшаган. СССР Олий Совети Президиумининг 1943 йил 16 октябрдаги Фармонига мувофиқ унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. 1943 йилда фронтда ҳалок бўлди».

Биз ана шу қаҳрамон ҳақида тўла маълумотга эга бўлиш учун СССР Мудофаа Министрлиги кадрлар бош бошқармасига хат ёздик. У ердан қуйидаги мазмунда жавоб олдик:

«...6-гвардиячи ўқчи дивизия 10-гвардиячи ўқчи полкининг комсомол ташкилотчиси гвардиячи старший лейтенант Должанский Юрий Моисеевич 1923 йилда Днепропетровск областининг Кривой-Рог шаҳрида туғилган. 1943 йил 27 ноябрда ҳалок бўлган ҳамда Киев шаҳар Октябрь районидаги Пушкин номли паркка дафн этилган.

СССР Олий Совети Президиумининг 1943 йил 16 октябрь Фармонига мувофиқ гвардиячи старший лейтенант Должанский Юрий Моисеевичга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. Ундан ташқари у иккинчи даражали «Ватан уруши» ордени ҳамда «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланган эди. Унинг отаси — Должанский Моисей Зельманович Наманган областининг Янгиқўрғон районида яшаган эди».

Юқоридаги хат бизга анча йўлланма берди. Хатни ўқиб муҳокама қилганимиздан сўнг Янгиқўрғон районига боришга аҳд қилдик. Лекин Янгиқўрғонга борганимиз бизни қониқтирмади. Район ҳарбий комиссариатида Должанский ҳақида ҳеч қандай маълумот тополмадик. Фақатгина 1943 йилда Қизил Армия сафига чақирилганларнинг рўйхати орасида Должанский Зяма Моисеевич деган фамилияга кўзимиз тушди. У урушгача МТСда ишлаган экан, бу киши биз қидираётган қаҳрамоннинг укаси бўлса ҳам ажаб эмас. Чунки у 1926 йилда туғилган экан, фронтда ҳалок бўлган. Шундан кейин биз шу ердаги кекса кишилар билан суҳбатлашиб кўрдик, уларнинг тахминича, Должанский фамилияли кишилар урушгача ва урушдан кейин ҳам яшаган, район МТСида ишлаган, лекин кейинчалик Моисей Зельмановичнинг қаерга кетиб қолганлигини эслашолмас экан.

Қаҳрамоннинг қариндошларини тополмаганимиздан сўнг унинг жанговар фаолияти билан танишиш учун СССР Мудофаа министрлигининг Москва область Подольск шаҳридаги архивига ёздик.

Архив ходимлари Должанский Юрий Моисеевичнинг жанговар ҳаракатларини, унинг жангда кўрсатган жасоратини акс эттирувчи мукофот варақасини жўнатишди. Ана шу юқоридаги қидиришлар орқали биз қаҳрамон ҳақида тўлароқ тасаввурга эга бўлдик.

Қизил байроқли 6-гвардиячи ўқчи дивизия 10-гвардиячи ўқчи полкининг комсомол ташкилотчиси, гвардиячи старший лейтенант Юрий Моисеевич Должанский 1943 йил август ва сентябрь ойларидаги ҳужум жангларида мардлик намунасини кўрсатди. Комсомол ташкилотчиси ўзининг большевикча оташин сўзлари ва жангдаги ботирлиги билан қизил аскарларимизни қаҳрамонликлар сари илҳомлантирди.

У ҳужумда доимо жанговар сафда бўлди. Солдатларни ўз орқасидан эргаштириб бориб, атакага биринчи бўлиб отланарди.

Орёл областининг Севск районидаги Фурмановка қишлоғи учун бўлган жанг пайтида пиёда аскарларимизни душман артиллериядан жаладек ўққа тутиб, кўз очтирмай қўйди. Вазият оғирлашди. Должанский комсомоллардан жанговар группа тузди, аста-секин тўп расчёти ёнига сездирмай келишди, Юрий эса қўлидаги гранатани улоқтирди, душманнинг тўп расчетини яксон қилди. Комсомол ташкилотчисининг бу қаҳрамонлиги ҳаммага сигнал бўлиб хизмат қилди: бўлинмалар шиддатли ҳужум қилиб немисларни қишлоқдан ҳайдаб чиқардилар.

Чернигов областининг Борзна районидаги Берестовец қишлоғи ёнида бўлган жангда душман танклар ва самолётлар ёрдамида 300 тача киши билан қарши ҳужумга ўтди. Вазият жуда оғирлашди. Шу пайтда жанговар сафларда Должанский пайдо бўлди, гвардиячилар унинг: «Бир қадам ҳам орқага чекиниш йўқ! Душманни улоқтириб ташлаймиз! Биз большевиклармиз», — деган хитобларини эшитдилар. Душман ўтолмади, у улоқтириб ташланди ва полк ҳужумни давом эттирди.

Киев областининг Чернобиль районидаги Паришчево қишлоғи остоналарида у автоматчилар ва брон тешарлар группаси билан бирга жарни ёқалаб бориб, пиёда аскарларимизнинг жанговар сафларидан душман ўрнашган жойнинг ичкарисига кирди ва душманнинг ўзиюрар «Фердинанд» тўпини ишдан чиқарди.

Киев областининг Октябрь районида Пушкин номли парк бор. Бу ерда қаҳрамонларнинг юксак, букилмас иродасини акс эттирувчи монумент-ёдгорлик кўкка бўй чўзган. Бу ерга ўз фарзандлик бурчларини адо этиб, немис-фашист босқинчиларига қарши жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган мардлар дафн этилган.

Р. СИДДИҚОВ,
Наманган шаҳар, 18-ўрта мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — «Орзу» программаси. 19.10 — Максим Горькийнинг адабий портрети. 20.15 — «Ахборот». 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Дала ишлари кундалиги. 21.15 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Балет ҳақида. 23.10 — Спорт кўрсатуви. ИККИНЧИ ПРОГРАММА 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — Ёш филателистлар. 11.00 — **Пушчик Прагага боради** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. Спектакль. 19.40 — Венгрия телевидение программаси. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ўқув программаси. 20.50 — **Инсон тақдири** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 28/III да — **Золушка** (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 28/III да — **Тарих тилга кирди** (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 28/III — **Ужарлар** (кундуз соат 12 да), **Жумагул** (кеч соат 7.30 минутда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Совет циркининг ҳайвон ўргатувчиси Бутуниттифоқ кўригининг лауреати **Б. Денисов Африка шерлари билан.**

КИНО

Шайтон малайлари Иблис тегирмонида, Айиқ — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда).

Адрес: Ер планетаси — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда); «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12, 2, 3, 5, кеч соат 6, 8, 9 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да), ҲАМЗА номли (кундуз соат 3, кеч соат 6, 8.30 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 3 ва кеч соат 8.30 минутда).

Рустам ва Суҳроб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 3 ва кеч соат 7 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз соат 4, ва кеч соат 9.45 минутда), ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11 ва кундуз соат 5 да).

Кўланка билан жанг — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, 11.40, кундуз соат 1.20, 3, 4.40, кеч соат 6.20, 8, 9.30 минутда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ҳур қизлар (кундуз соат 12, 3 ва кеч соат 6 да), **Эски шаҳар можаролари** (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да) — «ДРУЖБА».

Чингачгук — Аждаҳо, Оцеола — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да).

Чемпион — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5, кеч соат 8.45, 10.30 минутда).

Унинг ҳаётида эркаклар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, кеч соат 6, 8 да).

Қора лола — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 8.40 минутда).

Ромео ва Жульетта — «МОСКВА» (кундуз соат 12, 5.30 минутда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ БИОХИМИЯ ИНСТИТУТИ
вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича катта илмий ходимлар: биохимия (2 ўрин), цитология (2 ўрин), биофизика.
Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Черданцев кўчаси, 56-уй.

«УЗГЛАВВОДСТРОЙ»нинг «СПЕЦМОНТАЖВОДСТРОЙ» РЕСПУБЛИКА ТРЕСТИГА ТУЯМЎЙИН ГИДРОУЗЕЛИ ҚУРИЛИШИДА ИШЛАШ УЧУН
4, 5, 6- разрядли электр пайвандчилар ва слесарь-сантехниклар
КЕРАК
Иш ҳақи ишбай-мукофотли, шунингдек 50 процент ҳажмида район коэффициенти ҳамда бир жойдан иккинчи жойга кўчиб ишлаганлик учун 30 процент ҳажмида қўшимча ҳақ тўланади. Ишга қабул қилинганлар жойларда турар-жой билан таъминланадилар.
Мурожаат учун адрес: Ўзбекистон ССР, Хоразм области, Ҳазорасп райони, Питнак посёлкаси, 6- механизациялаштирилган кўчма колонна;
Ўзбекистон ССР, Тошкент области, Ўрта Чирчиқ райони, Бектемир посёлкаси, Высоковольтная кўчаси, 1- уй, «Спецмонтажводстрой» тресги, телефонлар 91-39-02, 91-39-13.

«Вторцветмет» Ўзбекистон республика ишлаб — чиқариш-тайёрлов бошқармаси коллективи бошқарма бошлиғи У. К. Қўқонбоевга рафиқаси
Рабича Согдиевна АХМЕРОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Б. — 73. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03315.